

Studieaanbod binnen het studiegebied Mode

Screening van de studierichtingen in het studiegebied Mode in het voltijds secundair onderwijs

23 april 2015

Inhoudstafel

Inleiding	5
1	Beeld van het studiegebied	6
1.1	Overzicht van het studiegebied	6
1.2	Beschrijving van de studierichtingen	7
1.2.1	Tweede graad bso	7
1.2.2	Derde graad bso	7
1.2.3	Specialisatiejaar	8
1.2.4	Tweede graad tso	9
1.2.5	Derde graad tso	9
1.2.6	Se-n-se	10
1.2.7	Vierde graad	10
2	Leerlingenaantal, evolutie en spreiding	11
2.1	Leerlingenaantal en evolutie in aso, bso, kso en tso	12
2.2	Leerlingenaantal, evolutie en spreiding in het studiegebied Mode	15
2.3	Leerlingenaantal, evolutie en spreiding per studierichting	18
2.3.1	Tweede graad	18
2.3.2	Derde graad	20
2.3.3	Specialisatiejaar (bso) en Se-n-Se (tso)	22
2.3.4	Vierde graad	24
3	Herkomst van de inschrijvingen per studierichting	26
3.1	Tweede graad	27
3.1.1	Eerste leerjaar	27
3.1.2	Tweede leerjaar	29

3.2	Derde graad	30
3.2.1	Eerste leerjaar	30
3.2.2	Tweede leerjaar	31
3.3	Specialisatiejaar (bso) en Se-n-Se (tso).....	32
3.4	Vierde graad.....	34
3.4.1	Eerste leerjaar van de vierde graad (bso).....	34
3.4.2	Tweede leerjaar van de vierde graad (bso)	34
4	Attestering	36
4.1	Tweede graad	37
4.2	Derde graad	43
4.3	Specialisatiejaar (bso) en Se-n-Se (tso).....	49
4.4	Vierde graad (bso).....	53
5	Aansluiting met het hoger onderwijs	55
5.1	Beroepssecundair onderwijs	56
5.1.1	Overzicht van inhoudelijk verwante opleidingen in het hoger (beroeps)onderwijs	56
5.1.2	Deelnemingsgraad en slaagcijfers in het eerste jaar hoger onderwijs.....	56
5.2	Technisch secundair onderwijs.....	59
5.2.1	Overzicht van inhoudelijk verwante opleidingen in het hoger (beroeps)onderwijs	59
5.2.2	Deelnemingsgraad en slaagcijfers in het eerste jaar hoger onderwijs.....	59
5.2.3	Informatie Onderwijskiezer	61
6	Aansluiting met de arbeidsmarkt.....	63
6.1	Tweede graad	64
6.2	Derde en vierde graad en Se-n-Se	65
7	Finaliteit	69

Beroepssecundair onderwijs.....	69
Technisch secundair onderwijs	69
Samenvatting screening Mode.....	71
Beeld van het studiegebied.....	71
Leerlingenaantal.....	72
Evolutie van het leerlingenaantal.....	74
Provinciale spreiding	75
Herkomst	75
Attestering	75
Doorstroom naar het hoger onderwijs	78
Doorstroom naar de arbeidsmarkt.....	83
Aanbevelingen.....	85
Bijlage: Methodologie	86

Inleiding

De screening van de studiegebieden bestaat uit een analyse van het studieaanbod in het voltijds regulier secundair onderwijs tussen het schooljaar 2008-2009 en het schooljaar 2012-2013. Het cijfermateriaal wordt gepresenteerd per onderwijsvorm, graad en leerjaar.

Om de lezer meteen een duidelijk beeld te geven van het studiegebied, wordt een overzichtstabel gepresenteerd van alle studierichtingen uit het studiegebied en een beknopte beschrijving van elke studierichting op basis van de informatie uit Onderwijskiezer.

Vervolgens worden volgende thema's behandeld: de leerlingenaantallen, evolutie en spreiding, de herkomst van de inschrijvingen, de attestering, de doorstroom naar het hoger onderwijs en de doorstroom naar de arbeidsmarkt. Ten slotte wordt op basis van de screening van het studiegebied per studierichting aangegeven of de finaliteit tewerkstelling is, doorstroom naar verdere opleidingen of beide.

De modulaire opleidingen van het beroepssecundair onderwijs zijn niet opgenomen omdat ze uitdovend zijn en slechts in een beperkt aantal scholen worden aangeboden.

De cijfergegevens, analyses en vaststellingen fungeren als bron voor de modernisering van het secundair onderwijs en als voorbereiding voor de ontwikkeling van studieprofielen, onderwijskwalificaties en eventueel specifieke eindtermen.

Tenzij anders aangegeven, werd voor het cijfermateriaal een beroep gedaan op het datawarehouse van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming. De 'ruwe' data werden verwerkt tot de tabellen in dit rapport. Berekeningen gebeurden in Excel aan de hand van volledige cijfers die werden afgerond. Door deze afronding lijken sommige totalen en percentages in de tabellen op het eerste gezicht niet overeen te komen. Technische uitleg over de methodologie is terug te vinden als bijlage.

1 Beeld van het studiegebied

In dit hoofdstuk wordt het studiegebied gesitueerd aan de hand van een overzichtstabel, waarin alle studierichtingen in het studiegebied worden weergegeven.

Vervolgens worden de studierichtingen beschreven aan de hand van het profiel, gebaseerd op de beschrijving van de studierichting in Onderwijskiezer¹.

1.1 Overzicht van het studiegebied

	bso	tso
Tweede graad	Moderealitatie en -presentatie	Creatie en mode
Derde graad	Moderealitatie en -verkoop	Creatie en mode
Specialisatiejaar/Se-n-Se	Mode- en maatkleding heren* Mode-verkoop Modespecialisatie en trendstudie	Creatie en patroonontwerpen
Vierde graad	Modevormgeving**	

* Het specialisatiejaar *Mode- en maatkleding heren* werd in de geanalyseerde periode niet ingericht.

** De vierde graad *Modevormgeving* werd ingericht tot en met het schooljaar 2012-2013.

¹ De volledige informatie is terug te vinden op www.onderwijskiezer.be

1.2 Beschrijving van de studierichtingen

1.2.1 Tweede graad bso

Studierichtingsprofiel Moderealisatie en –presentatie

Deze beroepsopleiding heeft weinig algemene vakken en is vooral creatief en praktisch van aard. De studierichting is bedoeld voor handige en nauwkeurige leerlingen met een grote interesse voor mode in het algemeen.

De lessen gaan over veel meer dan kleding: interieur, accessoires (juwelen, sjaals, hoeden, handtassen) en hedendaagse trends komen ook aan bod. Door het maken van modische werkstukken maakt de leerling kennis met verschillende materialen. Daarnaast leert hij een volledige outfit, interieurelementen en accessoires realiseren. Vervolgens leert hij de gemaakte artikelen presenteren en verkopen.

Men leert kleine wijzigingen aanbrengen in bestaande patronen om inzicht te krijgen in het realiseren van kledingstukken. Hierbij is het gebruik van de PC een hulpmiddel (CAD-CAM). In de lessen verkoop leren de leerlingen klanten adviseren bij hun kleding aankopen. Zo maken zij kennis met het beroep van winkelbediende in de mode-detailhandel. Artikelenkennis over kleding en interieur zijn daarbij belangrijk. Dit geldt ook voor bereidheid tot samenwerken, een soepele opstelling, kunnen organiseren en verantwoordelijkheidszin.

1.2.2 Derde graad bso

Studierichtingsprofiel Moderealisatie en –verkoop

Binnen deze studierichting ligt de klemtoon op de praktijk. De algemene vakken werken ondersteunend. De klemtoon ligt vooral op het leren retoucheren van kledingstukken en op het verwerven van een esthetische en commerciële feeling binnen de brede sector van mode, accessoires en interieur. De leerling leert kleding en accessoires maken 'van model tot afgewerkt product'. Hierdoor krijgt hij inzicht in de modeartikelen en leert hij om eenvoudige retouches uit te voeren op een efficiënte manier.

Hij leert een geschikt lijnpatroon zoeken en patronen aanpassen aan de individuele maten van het model; hierbij kan een grafisch programma een meerwaarde bieden. Ook traint hij zich in het houden van verkoopsgesprekken en in het verwerven en geven van informatie over grondstoffen, onderhoud, pasvorm....

De jongere maakt kennis met de verschillende facetten van de verkoop: van het creatief presenteren van modeartikelen, over klanten- en productenkennis, administratie, promotie tot diefstalpreventie. In het vak kassa- en voorraadbeheer leert hij computerprogramma's gebruiken die belangrijk zijn voor de sector. Tijdens de stages kan de leerling zijn vaardigheden en kennis in de praktijk toetsen. Bovendien leert hij de werking van een modezaak van binnenuit kennen.

1.2.3 Specialisatiejaar

Profiel specialisatiejaar Mode-verkoop

Dit specialisatiejaar is er voor wie zich verder wil bekwamen in moderetouche en -verkoop. Het is zeer praktisch opgevat. Door stages en oefenopdrachten vergroot de leerling zijn beroepkennis en praktische ervaring.

Het specialisatiejaar is bedoeld voor jongeren die creatief, modebewust en handig zijn en voor wie de finesses van het retoucheren van artikelen uit de modesector verder onder de knie wil krijgen. De leerling volgt de ontwikkelingen in de modetrends en past deze toe in patronen en outfits. Hij leert modellen van modeontwerpers ontleden en verkoopsgesprekken houden. Visuele merchandising komt eveneens aan bod.

Interesse voor kleding en mode is een voorwaarde. Zelfstandig verkopen, kledingadviezen geven, samenwerken met personeel hoort ook bij het opleidingspakket.

Profiel specialisatiejaar Modespecialisatie en trendstudie

Dit specialisatiejaar is zeer ruim en praktisch opgevat. Men leert zelfstandig accessoires en eigentijdse kledij op maat maken. De leerling bestudeert en realiseert kledij voor mannen en vrouwen van verschillende leeftijden en lichaamsbouw, gesitueerd in de couture tot de confectie en in alle genres. Gebruik makend van de nieuwste technieken en materialen leert hij een ontwerp vertalen naar een driedimensionale vorm of een bestaand product aan te passen aan de lichaamsbouw van de klant.

Couturemodellen worden geanalyseerd, drapagetechnieken kunnen worden uitgewerkt, afwerkingstechnieken worden bestudeerd en vastgelegd met de computer. Stikken, snijden en strijken komen eveneens aan bod.

Profiel specialisatiejaar Mode- en maatkleding heren

Dit specialisatiejaar werd tijdens de geanalyseerde periode niet ingericht en wordt dus niet besproken in deze screening.

1.2.4 Tweede graad tso

Studierichtingsprofiel Creatie en mode

Een specifieke vooropleiding is niet noodzakelijk: deze studierichting kan na elke basisoptie van het tweede leerjaar worden aangevat. Praktijk wordt met theorie gecombineerd, zodat de leerling later zou kunnen verder studeren.

Er worden aspecten van mode in kleding, accessoires en interieur behandeld. Men leert creëren in soepele materialen voor een bepaalde doelgroep of rond een bepaald thema. Wie voor deze richting kiest moet creatief bezig willen zijn. De leerling wil zijn persoonlijke ideeën leren vertalen in een nieuw modeconcept, een nieuwe beeldtaal ontwikkelen. Een brede belangstelling is noodzakelijk.

In de lessen creatie wordt de creativiteit van de leerling ten volle aangesproken om zo tot een uniek ontwerp te komen bij het vormgeven. De leerling haalt zijn inspiratie uit allerhande beeldinformatie uit de natuur en de cultuur. Dit beeldmateriaal wordt gevonden in tijdschriften, trend-, kunst- en natuurboeken, dia- en videomateriaal, het internet en cd-roms met specifieke software, museum- en tentoonstellingsbezoek e.a. Ondanks de grote vrijheid die de leerlingen krijgen, moeten de ontwerpen in de lessen vormgeving en praktijk omgezet kunnen worden in produceerbare en verkoopbare concepten. Het uiteindelijk gekozen ontwerp of prototype dat de leerling zal uitwerken, wordt aan de buitenwereld gepresenteerd. In de lessen vormgeving worden de voorgestelde ontwerpen eerst getoetst aan een marktonderzoek.

Als het ontwerp vastligt, kan de modelontwikkeling gebeuren. Het ontwerp wordt omgezet in een productierijp patroon en het snijplan wordt opgemaakt. Het gebruik van CAD (patroontekenen met de computer) is hierbij onmisbaar.

1.2.5 Derde graad tso

Studierichtingsprofiel Creatie en mode

De studierichting *Creatie en mode* in tweede graad tso is een logische vooropleiding. Van wie in de derde graad instapt wordt verwacht dat hij goed kan waarnemen en een gevoel heeft voor kleuren, vormen en materialen. De studie is bedoeld voor jongeren die in trends en media geïnteresseerd zijn en die creatief bezig willen zijn. Er wordt een voldoende creatieve bagage verwacht. Er worden aspecten van mode in kleding, accessoires en interieur behandeld. Men leert creëren in soepele materialen voor een bepaalde doelgroep of rond een bepaald thema. De jongere leert zijn persoonlijke ideeën vertalen in een nieuw modeconcept en leert een nieuwe beeldtaal ontwikkelen. De leerling krijgt een stevige basis voor het omgaan met kleuren, materialen en vormen. Hij leert inspiratie vinden in natuur, kunst, materialen, vormgevende technieken... Deze inspiratie zet hij vervolgens om in originele ontwerpen.

De leerling doorloopt de verschillende stappen van functioneel ontwerp tot productierijp patroon. Het ontwerp wordt grondig geanalyseerd. Hij leert patronen tekenen met computerprogramma's en het ontwerp vervaardigen in het meest geschikte materiaal. De produceerbaarheid, bruikbaarheid, verhouding prijs/kwaliteit, ergonomie, milieuvriendelijkheid en werkorganisatie worden bestudeerd. Hij leert oog hebben voor commerciële doelstellingen als presentatie, verkoop, onderhoud en klanttevredenheid. Communicatieve en sociale vaardigheden krijgen veel aandacht.

1.2.6 Se-n-se

Profiel Se-n-se Creatie en patroonontwerpen

De *Se-n-Se Creatie en patroonontwerpen* is een voorbereiding op de functie van modellist, patroonmaker of modellenmaker/prototypeontwerper. Daartoe worden de artistieke en technische vaardigheden van de leerlingen aangescherpt en verder ontwikkeld. De opleiding heeft technisch-economische, informatica (CAD = computer aided design) en sociale aspecten (overleg en leiding geven).

Concreet wordt er geoefend door bestaande modellen aan te passen, overeenkomstige patronen te ontwerpen en uit te testen met als resultaat productierijpe patronen die in het bedrijf gerealiseerd kunnen worden. De jongere leert er zijn collecties op een creatieve manier ontwikkelen om deze daarna om te zetten in productieklare patronen.

1.2.7 Vierde graad

De vierde graad wordt niet meer ingericht sinds de start van het schooljaar 2013-2014.

2 Leerlingenaantal, evolutie en spreiding

Dit hoofdstuk schetst de evolutie van de leerlingenpopulatie vanaf het schooljaar 2008-2009 tot en met het schooljaar 2012-2013.

Eerst wordt een overzicht geboden van de leerlingenaantallen in de vier onderwijsvormen van het voltijds secundair onderwijs, zodat het aandeel van het studiegebied ook gekaderd wordt binnen het geheel van de leerlingenpopulatie.

De volgende tabellen geven de evolutie van de leerlingenaantallen weer, zowel op het niveau van het gehele studiegebied als voor de verschillende studierichtingen per graad. Daarbij wordt besproken in welke mate het studiegebied verspreid is over de vijf Vlaamse provincies en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Om die spreiding weer te geven worden enkel gegevens van het schooljaar 2012-2013 gebruikt.

Om zinvolle vergelijkingen te kunnen maken worden er naast cijfergegevens op het niveau van het studiegebied telkens ook data opgenomen op het niveau van de onderwijsvorm.

2.1 Leerlingenaantal en evolutie in aso, bso, kso en tso

Tabel 1 Aantal inschrijvingen en evolutie in aso, bso, kso en tso

		aso						bso					
	Schooljaar	2008 - 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013	Gemiddelde	2008 - 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013	Gemiddelde
2 ^{de} graad	1 ^{ste} leerjaar	32.359	32.609	32.710	33.168	32.929	32.755	16.026	15.536	16.113	16.026	15.483	15.837
	2 ^{de} leerjaar	30.459	29.415	29.504	29.524	29.709	29.722	16.009	15.768	15.287	15.597	15.653	15.663
	subtotaal (N)	62.818	62.024	62.214	62.692	62.638	62.477	32.035	31.304	31.400	31.623	31.136	31.500
3 ^{de} graad	1 ^{ste} leerjaar	28.018	27.483	26.730	26.689	26.768	27.138	16.557	16.481	16.178	15.665	15.930	16.162
	2 ^{de} leerjaar	26.400	26.367	25.903	25.197	25.230	25.819	14.508	14.922	14.684	14.375	14.022	14.502
	subtotaal (N)	54.418	53.850	52.633	51.886	51.998	52.957	31.065	31.403	30.862	30.040	29.952	30.664
	3 ^{de} leerjaar/specialisatiejaar	47	47	49	64	76	57	10.763	11.572	11.757	11.784	11.910	11.557
	Totaal (N)	117.283	115.921	114.896	114.642	114.712	115.491	73.863	74.279	74.019	73.447	72.998	73.721
		kso						tso					
	Schooljaar	2008 - 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013	Gemiddelde	2008 - 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013	Gemiddelde
2 ^{de} graad	1 ^{ste} leerjaar	1.350	1.360	1.362	1.424	1.435	1.386	21.636	20.955	20.696	20.558	20.696	20.908
	2 ^{de} leerjaar	1.610	1.534	1.578	1.522	1.551	1.559	22.905	21.986	21.346	21.015	21.139	21.678
	Subtotaal (N)	2.960	2.894	2.940	2.946	2.986	2.945	44.541	42.941	42.042	41.573	41.835	42.586
3 ^{de} graad	1 ^{ste} leerjaar	1.662	1.738	1.677	1.796	1.677	1.710	25.450	25.170	24.027	23.740	23.542	24.386
	2 ^{de} leerjaar	1.447	1.418	1.494	1.431	1.537	1.465	21.500	22.034	21.951	21.024	20.799	21.462
	Subtotaal (N)	3.109	3.156	3.171	3.227	3.214	3.175	46.950	47.204	45.978	44.764	44.341	45.848
	3 ^{de} leerjaar/Se-n-Se	122	122	132	144	118	128	1.782	2.426	2.541	2.520	2.636	2.381
	Totaal (N)	6.191	6.172	6.243	6.317	6.318	6.248	93.273	92.571	90.561	88.857	88.812	90.815

Globaal leerlingenaantal

- In de periode van 2008-2009 tot en met 2012-2013 zitten gemiddeld 286.275 leerlingen in de tweede graad, de derde graad en het specialisatiejaar, Se-n-Se of het voorbereiden jaar op het hoger onderwijs.
- Het totaal aantal leerlingen neemt gedurende de geanalyseerde periode af van 290.610 naar 282.840 leerlingen. Dat is een daling van 2,7% (7.770 leerlingen).
- De daling manifesteert zich in alle onderwijsvormen behalve kso, waar er een stijging is van 2,1% (127 leerlingen). De sterkste daling doet zich voor in tso met 4,8% (4.461 leerlingen), gevolgd door aso met 2,2% (2.571 leerlingen) en bso met 1,2% (865 leerlingen).

Leerlingenaantal tweede graad

- In de geanalyseerde vijf schooljaren zitten gemiddeld 139.549 leerlingen in de tweede graad.
- Het totale leerlingenaantal neemt gedurende deze periode af met 2,6% (3.759 leerlingen).
- De daling van het leerlingenaantal doet zich voor in alle onderwijsvormen, behalve in het kso. Daar stijgt het leerlingenaantal met 0,9% (26 leerlingen). In het eerste leerjaar is er een stijging van 6,3% (85 leerlingen), in het tweede leerjaar een daling van 3,7% (59 leerlingen).
- De daling in de tweede graad is het sterkst in tso. Het leerlingenaantal neemt er af met 6,1% (2.706 leerlingen). De daling in het eerste leerjaar is met 4,3% (940 leerlingen) minder sterk dan die in het tweede leerjaar met 7,7% (1.766 leerlingen).
- In bso is er een daling van 2,8% (899 leerlingen). De daling is het sterkst in het eerste leerjaar met 3,4% (543 leerlingen), maar manifesteert zich ook in het tweede leerjaar met 2,2% (356 leerlingen).
- In aso ten slotte neemt het leerlingenaantal af met 0,3% (180 leerlingen). In het eerste leerjaar is er nog een stijging van 1,8% (570 leerlingen), maar de daling in het tweede jaar is met 2,5% (750 leerlingen) net iets sterker.

Leerlingenaantal derde graad

- In de geanalyseerde vijf schooljaren zitten gemiddeld 132.644 leerlingen in de derde graad.
- Ook in de derde graad neemt het totale leerlingenaantal gedurende deze periode af. Deze daling bedraagt 4,5% (6.037 leerlingen).
- Het leerlingenaantal daalt in alle onderwijsvormen, behalve in kso. Daar stijgt het leerlingenaantal met 3,4% (105 leerlingen). De stijging is in het eerste leerjaar met 0,9% (15 leerlingen) minder sterk dan in het tweede leerjaar met 6,2% (90 leerlingen).
- De daling is net zoals in de tweede graad het sterkst in tso, gevolgd door aso en bso.
- In tso is er een daling van 5,6% (2.609 leerlingen). De daling in het eerste leerjaar is met 7,5% (1.908 leerlingen) sterker dan in het tweede leerjaar met 3,3% (701 leerlingen)

- In aso neemt het leerlingenaantal af met 4,4% (2.420 leerlingen). De daling is in het eerste leerjaar (4,5% - 1.250 leerlingen) en tweede leerjaar (4,4% - 1.170 leerlingen) ongeveer even groot.
- In bso is er een daling van 3,6% (1.113 leerlingen). De daling is in het eerste leerjaar met 3,8% (627 leerlingen) net iets sterker dan in het tweede leerjaar met 3,3% (486 leerlingen)

Leerlingenaantal voorbereidend jaar op het hoger onderwijs, specialisatiejaar, naamloos leerjaar en Se-n-se

- Gemiddeld 14.123 leerlingen volgen gedurende de geanalyseerde periode een voorbereidend jaar op het hoger onderwijs (aso en kso), een specialisatiejaar (bso) of Se-n-Se (tso en kso).
- Het leerlingenaantal neemt gedurende deze periode toe met 15,9% (2.026 leerlingen).
- In het voorbereidend jaar op het hoger onderwijs in aso, het specialisatiejaar in bso en de Se-n-se tso stijgt het aantal leerlingen. Enkel Se-n-Se en vooral het voorbereidend jaar op het hoger onderwijs in kso kennen een daling.
- In aso is er een stijging van 61,7% (29 leerlingen), in tso van 47,9% (854 leerlingen) en in bso van 10,7% (1.147 leerlingen). In kso ten slotte is er een daling van 3,3% (4 leerlingen).

Verhouding aso – bso – kso – tso

- In 2008-2009 zat de grootste groep leerlingen in aso (40,4%), gevolgd door tso (32,1%) en bso (25,4%). Het minst aantal leerlingen zat in kso (2,1%).
- In 2012-2013 zijn de verhoudingen tussen de onderwijsvormen nauwelijks gewijzigd. Aso (40,6%) is opnieuw het grootst, gevolgd door tso (31,4%) en bso (25,8%). Kso is het kleinst (2,2%).
- Het aandeel van aso ten opzichte van het hele secundair onderwijs is op vijf schooljaren tijd gestegen met 0,2%, bso is gestegen met 0,4% en het kso is gestegen met 0,1%. Het aandeel van tso is gedaald met 0,7%. Wanneer rekening gehouden wordt met de grootte van de onderwijsvorm kent aso een relatieve stijging van 0,5%, bso een stijging van 1,6% en kso een stijging van 4,8%. Tso kent een relatieve daling van 2,2%.

2.2 Leerlingenaantal, evolutie en spreiding in het studiegebied Mode

Tabel 2 Evolutie van het aantal inschrijvingen in het studiegebied Mode

Schooljaar	bso						tso					bso + tso
	2 ^{de} graad	3 ^{de} graad	Specialisa tiejaar	4 ^{de} graad	Totaal (N)	Aandeel (%) studiegebied t.o.v. bso	2 ^{de} graad	3 ^{de} graad	Se-n-Se	Totaal (N)	Aandeel (%) studiegebied t.o.v. tso	Totaal (N)
2008 – 2009	581	486	131	70	1.268	1,7%	409	338	8	755	0,8%	2.023
2009 – 2010	583	514	103	64	1.264	1,7%	380	331	7	718	0,8%	1.982
2010 – 2011	562	529	134	48	1.273	1,7%	377	271	7	655	0,7%	1.928
2011 – 2012	583	487	109	62	1.241	1,7%	379	250	12	641	0,7%	1.882
2012 – 2013	567	464	174	30	1.235	1,7%	334	260	9	603	0,7%	1.838
Gemiddelde	575	496	130	55	1.256	1,7%	376	290	9	674	0,7%	1.931

Tabel 3 Provinciale spreiding van de inschrijvingen in het studiegebied Mode voor het schooljaar 2012-2013

								Totaal
		ANT	BHG	LIM	OVL	VBR	WVL	Aantal (N)
bso	2 ^{de} graad	261	34	25	69	30	148	567
	3 ^{de} graad	195	17	19	58	29	146	464
	Specialisatiejaar	104	1	3	17	2	47	174
	4de graad	30	0	0	0	0	0	30
	Totaal (N)	590	52	47	144	61	341	1.235
	Totaal (%)	47,8%	4,2%	3,8%	11,7%	4,9%	27,6%	100,0%
tso	2 ^{de} graad	99	8	4	110	0	113	334
	3 ^{de} graad	86	4	5	76	0	89	260
	Se-n-Se	4	0	0	3	0	2	9
	Totaal (N)	189	12	9	189	0	204	603
	Totaal (%)	31,3%	2,0%	1,5%	31,3%	0,0%	33,8%	100,0%

Globaal leerlingenaantal in het studiegebied

- In de geanalyseerde periode schrijven gemiddeld 1.931 leerlingen zich in het studiegebied Mode in.
- Gedurende deze periode daalt het leerlingenaantal in dit studiegebied met 9,1% (185 leerlingen).
- Deze daling bedraagt 2,6 % (33 leerlingen) in bso en 20,1% (152 leerlingen) in tso.

Leerlingenaantal tweede graad

- Het leerlingenaantal in de tweede graad neemt in de vijf geanalyseerde schooljaren sterker af in tso dan in bso. In bso bedraagt de daling 2,4% (14 leerlingen), in tso 18,3% (75 leerlingen).

Leerlingenaantal derde graad

- De daling van het leerlingenaantal is procentueel het grootst in de derde graad tso (de uitdovende vierde graad bso niet mee gerekend). Deze daling bedraagt 23,1% (78 leerlingen). Voor bso valt er in diezelfde periode een daling van 4,5% (22 leerlingen) vast te stellen.

Leerlingenaantal specialisatiejaar en Se-n-Se

- In het specialisatiejaar neemt het leerlingenaantal toe met 32,8 % (43 leerlingen).
- Een beperkt aantal leerlingen volgt een Se-n-Se. Hierdoor geven kleine schommelingen in het leerlingenaantal een groot stijgings- of dalingspercentage. Ten opzichte van het schooljaar 2008-2009, zit in het schooljaar 2012-2013 één leerling meer in de Se-n-Se *Creatie en patroonontwerpen*. Dit betekent een stijging met 12,5%.

Leerlingenaantal vierde graad

- Het leerlingenaantal in de vierde graad bso daalt met 57,1% (40 leerlingen). Deze daling doet zich hoofdzakelijk voor in het schooljaar 2012-2013. Dit is het gevolg van de afschaffing van de vierde graad, waardoor in dit schooljaar enkel nog het tweede leerjaar van de vierde graad werd ingericht.

Verhouding bso - tso

- Gemiddeld volgt 65,1% (1.256 leerlingen) van de leerlingen in het studiegebied Mode een bso-studierichting, 34,9% (674 leerlingen) een tso-studierichting.
- In het schooljaar 2008-2009 zat van het totaal aantal leerlingen in het studiegebied Mode 62,7% in bso en 37,3% in tso. In het schooljaar 2012-2013 bedraagt deze verhouding 67,2% (bso) en 32,8% (tso). Het aandeel van bso is dus toegenomen met 4,5% terwijl het aandeel van tso is afgenomen met 4,5 %.

Aandeel studiegebied Mode ten opzichte van het totale bso en tso

- Het studiegebied Mode in bso vertegenwoordigt 1,7% van het totaal aantal leerlingen in bso. Dit aandeel blijft ongewijzigd gedurende de geanalyseerde periode.
- Het aandeel van het tso-gedeelte van het studiegebied Mode ten opzichte van het totaal aantal leerlingen in tso blijft zowat gelijk: namelijk van 0,8% in het schooljaar 2008-2009 naar 0,7% in het schooljaar 2012-2013. Wanneer het leerlingenaantal in rekening gebracht wordt, is er sprake van een daling met 12,5% (relatief aandeel).

Provinciale spreiding

- Wat betreft het studiegebied Mode in bso, zijn er in elke provincie leerlingen ingeschreven in de tweede graad, de derde graad en het specialisatiejaar. In de vierde graad waren er enkel leerlingen ingeschreven in de provincie Antwerpen.

- Bijna de helft van de leerlingen in het bso-gedeelte van het studiegebied Mode is ingeschreven in de provincie Antwerpen (47,8%), in afnemende volgorde gevolgd door West-Vlaanderen (27,6%), Oost-Vlaanderen (11,7%), Vlaams-Brabant (4,9%), het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (4,2%) en Limburg (3,8%).
- Met uitzondering van Vlaams-Brabant zijn er in elke provincie leerlingen ingeschreven in de tweede en derde graad van het tso-gedeelte van het studiegebied Mode. De Se-n-Se wordt enkel aangeboden in de provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen.
- Meer dan 90% van de leerlingen in het tso-gedeelte van het studiegebied Mode zijn ingeschreven in drie provincies. West-Vlaanderen (33,8%) heeft het hoogste aantal leerlingen, gevolgd door Antwerpen (31,3%) en Oost-Vlaanderen (31,3%). Het aantal leerlingen in tso in dit studiegebied is aanzienlijk kleiner in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (2,0%) en Limburg (1,5%).

2.3 Leerlingenaantal, evolutie en spreiding per studierichting

2.3.1 Tweede graad

Tabel 4 Provinciale spreiding van de instellingen die in de tweede graad een studierichting uit het studiegebied Mode aanbieden voor het schooljaar 2012-2013

Onderwijsvorm	Studierichting	Provincie						Totaal
		ANT	BHG	LIM	OVL	VBR	WVL	Aantal (N)
bso	Moderealisatie en -presentatie	13	2	2	4	3	11	35
tso	Creatie en mode	6	1	1	6	0	6	20

Tabel 5 Provinciale verdeling van de inschrijvingen per studierichting in de tweede graad voor het schooljaar 2012-2013

Onderwijsvorm	Studierichting	Provincie												Totaal
		ANT		BHG		LIM		OVL		VBR		WVL		
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	
bso	Moderealisatie en -presentatie	261	46,0%	34	6,0%	25	4,4%	69	12,2%	30	5,3%	148	26,1%	567
	Totaal	261	46,0%	34	6,0%	25	4,4%	69	12,2%	30	5,3%	148	26,1%	567
tso	Creatie en mode	99	29,6%	8	2,4%	4	1,2%	110	32,9%	0	0,0%	113	33,8%	334
	Totaal	99	29,6%	8	2,4%	4	1,2%	110	32,9%	0	0,0%	113	33,8%	334
bso + tso	Totaal	360	40,0%	42	4,7%	29	3,2%	179	19,9%	30	3,3%	261	29,0%	901

Tabel 6 Evolutie van het aantal inschrijvingen per studierichting in de tweede graad

Onderwijsvorm	Studierichting	2008 - 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 -2012	2012 -2013	Gemiddeld (N)	Gemiddeld (%)
bso	Moderealisatie en -presentatie	581	583	562	583	567	575	60,5%
	Totaal (N)	581	583	562	583	567	575	60,5%
tso	Creatie en mode	409	380	377	379	334	376	39,5%
	Totaal (N)	409	380	377	379	334	376	39,5%
bso + tso	Totaal (N)	990	963	939	962	901	951	100,0%

Leerlingenaantal

- In de geanalyseerde periode zitten gemiddeld 951 leerlingen in de tweede graad van het studiegebied Mode. 60,5% (575 leerlingen) volgt de bso-studierichting *Moderealisatie en -presentatie*, 39,5% (376 leerlingen) de tso-studierichting *Creatie en mode*.
- Het leerlingenaantal daalt gedurende deze vijf schooljaren met 9,0% (89 leerlingen).
- De afname van het leerlingenaantal is groter in *Creatie en mode* (tso) dan in *Moderealisatie en -presentatie* (bso). In *Creatie en mode* bedraagt de daling 18,3% (75 leerlingen), in *Moderealisatie en -presentatie* 2,4% (14 leerlingen).

Provinciale spreiding

- In elke provincie zijn er instellingen die bovenstaande studierichtingen aanbieden, behalve in Vlaams-Brabant waar de studierichting *Creatie en mode* (tso) niet ingericht wordt.
- In *Moderealisatie en -presentatie* (bso) loopt bijna de helft van de leerlingen school in de provincie Antwerpen (46,0%). 26,1% van de leerlingen volgt deze studierichting in West-Vlaanderen en 12,2% in Oost-Vlaanderen. In de overige provincies ligt dit percentage lager.
- Meer dan 90% van de leerlingen in de studierichting *Creatie en mode* (tso) schrijft zich in volgende drie provincies in: West-Vlaanderen (33,8%), Oost-Vlaanderen (32,9%) en Antwerpen (29,6%). In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (2,4%) en Limburg (1,2%) wordt deze studierichting nauwelijks gevolgd.

2.3.2 Derde graad

Tabel 7 Provinciale spreiding van de instellingen die in de derde graad een studierichting uit het studiegebied Mode aanbieden voor het schooljaar 2012-2013

Onderwijsvorm	Studierichting	Provincie						Totaal
		ANT	BHG	LIM	OVL	VBR	WVL	Aantal (N)
bso	Moderealisatie en -verkoop	13	2	2	4	3	11	35
tso	Creatie en mode	5	1	1	6	0	6	19

Tabel 8 Provinciale verdeling van de inschrijvingen per studierichting in de derde graad voor het schooljaar 2012-2013

Onderwijsvorm	Studierichting	Provincie													Totaal
		ANT		BHG		LIM		OVL		VBR		WVL			
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
bso	Moderealisatie en -verkoop	195	42,0%	17	3,7%	19	4,1%	58	12,5%	29	6,3%	146	31,5%	464	
	Totaal	195	42,0%	17	3,7%	19	4,1%	58	12,5%	29	6,3%	146	31,5%	464	
tso	Creatie en mode	86	33,1%	4	1,5%	5	1,9%	76	29,2%	0	0,0%	89	34,2%	260	
	Totaal	86	33,1%	4	1,5%	5	1,9%	76	29,2%	0	0,0%	89	34,2%	260	
bso + tso	Totaal	281	38,8%	21	2,9%	24	3,3%	134	18,5%	29	4,0%	235	32,5%	724	

Tabel 9 Evolutie van het aantal inschrijvingen per studierichting in de derde graad

Onderwijsvorm	Studierichting	2008 – 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 -2012	2012 -2013	Gemiddeld (N)	Gemiddeld (%)
bso	Moderealiserie en -verkoop	486	514	529	487	464	496	63,1%
	Totaal (N)	486	514	529	487	464	496	63,1%
tso	Creatie en mode	338	331	271	250	260	290	36,9%
	Totaal (N)	338	331	271	250	260	290	36,9%
bso + tso	Totaal (N)	824	845	800	737	724	786	100,0%

Leerlingenaantal

- In de geanalyseerde periode zitten gemiddeld 786 leerlingen in de derde graad van het studiegebied Mode. 63,1% (496 leerlingen) volgt de bso-studierichting *Moderealiserie en -verkoop*, 36,9% (290 leerlingen) de tso-studierichting *Creatie en mode*.
- Het leerlingenaantal daalt gedurende deze vijf schooljaren met 12,1% (100 leerlingen).
- In *Creatie en mode* zitten in het schooljaar 2012-2013 bijna een kwart minder leerlingen (23,1% - 78 leerlingen) dan in het schooljaar 2008-2009. In *Moderealiserie en -verkoop* is de daling van het leerlingenaantal met 4,5% (22 leerlingen) minder groot.

Provinciale spreiding

- In elke provincie zijn er instellingen die bovenstaande studierichtingen aanbieden, behalve in Vlaams-Brabant waar de studierichting *Creatie en mode* (tso) niet ingericht wordt.
- In *Moderealiserie en -verkoop* (bso) schrijft het merendeel van de leerlingen zich in de provincie Antwerpen (42,0%) in, gevolgd door West-Vlaanderen (31,5%) en Oost-Vlaanderen (12,5%). In de overige provincies ligt dit percentage lager.
- In *Creatie en mode* (tso) schrijft net zoals in de tweede graad meer dan 90% van de leerlingen zich in volgende drie provincies in: West-Vlaanderen (34,2%) Antwerpen (33,1%), en Oost-Vlaanderen (29,2%). In Limburg (1,9%) en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (1,5%) zijn er nauwelijks leerlingen die deze studierichting volgen.

2.3.3 Specialisatiejaar (bso) en Se-n-Se (tso)

Tabel 10 Provinciale spreiding van de instellingen die een specialisatiejaar/Se-n-Se uit het studiegebied Mode aanbieden voor het schooljaar 2012-2013

Onderwijsvorm	specialisatiejaar/ Se-n-Se	Provincie						Totaal
		ANT	BHG	LIM	OVL	VBR	WVL	Aantal (N)
bso	Mode-verkoop	7	0	1	3	1	8	20
	Modespecialisatie en trendstudie	3	1	0	0	0	1	5
tso	Creatie en patroonontwerpen	1	0	0	1	0	1	3

Tabel 11 Provinciale verdeling van de inschrijvingen per specialisatiejaar/Se-n-Se voor het schooljaar 2012-2013

Onderwijsvorm	specialisatiejaar/ Se-n-Se	Provincie												Totaal
		ANT		BHG		LIM		OVL		VBR		WVL		
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	
bso	Mode-verkoop	50	45,5%	0	0,0%	3	2,7%	17	15,5%	2	1,8%	38	34,5%	110
	Modespecialisatie en trendstudie	54	84,4%	1	1,6%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	9	14,1%	64
	Totaal	104	59,8%	1	0,6%	3	1,7%	17	9,8%	2	1,1%	47	27,0%	174
tso	Creatie en patroonontwerpen	4	44,4%	0	0,0%	0	0,0%	3	33,3%	0	0,0%	2	22,2%	9
	Totaal	4	44,4%	0	0,0%	0	0,0%	3	33,3%	0	0,0%	2	22,2%	9
bso + tso	Totaal	108	59,0%	1	0,5%	3	1,6%	20	10,9%	2	1,1%	49	26,8%	183

Tabel 12 Evolutie van het aantal inschrijvingen per specialisatiejaar/Se-n-Se

Onderwijsvorm	specialisatiejaar/Se-n-Se	2008 - 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013	Gemiddeld (N)	Gemiddeld (%)
bso	Mode-verkoop	123	96	110	96	110	107	77,0%
	Modespecialisatie en trendstudie	8	7	24	13	64	23	16,5%
	Totaal (N)	131	103	134	109	174	130	93,5%
tso	Creatie en patroonontwerpen	8	7	7	12	9	9	6,5%
	Totaal (N)	8	7	7	12	9	9	6,5%
bso + tso	Totaal (N)	139	110	141	121	183	139	100,0%

Leerlingenaantal

- In de geanalyseerde periode volgen gemiddeld 139 leerlingen een specialisatiejaar of Se-n-Se in het studiegebied Mode.
- Het leerlingenaantal neemt toe met 31,7% (44 leerlingen).
- In het bso-gedeelte van het studiegebied Mode schommelt het leerlingenaantal gedurende de geanalyseerde periode. Vergelijken met het schooljaar 2008-2009 stijgt het leerlingenaantal in het schooljaar 2012-2013 met 32,8% (43 leerlingen).
- In het specialisatiejaar *Mode-verkoop* is er een daling van 10,6% (13 leerlingen), terwijl er in *Modespecialisatie en trendstudie* een stijging is van 700% (56 leerlingen).
- In de Se-n-Se *Creatie en patroonontwerpen* zit vergeleken met het schooljaar 2008-2009, één leerling meer in het schooljaar 2012-2013. Dit betekent een stijging met 12,5%.

Verdeling van het leerlingenaantal over de specialisatiejaren en Se-n-Se

- Het specialisatiejaar *Mode-verkoop* is de grootste richting binnen dit studiegebied met gemiddeld 77,0% (107 leerlingen) van de inschrijvingen. Het specialisatiejaar *Modespecialisatie en trendstudie* heeft een gemiddeld aandeel van 16,5% (23 leerlingen).
- De enige Se-n-Se *Creatie en patroonontwerpen* heeft gemiddeld 6,5% (9 leerlingen) van de inschrijvingen.

Provinciale spreiding

- Met uitzondering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt in elke provincie het specialisatiejaar *Mode-verkoop* aangeboden. *Modespecialisatie en trendstudie* wordt enkel aangeboden in Antwerpen, West-Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

- In het bso-gedeelte van het studiegebied Mode loopt bijna 90% van de leerlingen school in de provincies Antwerpen (59,8%) en West-Vlaanderen (27,0%). 9,8% van de leerlingen zijn ingeschreven in Oost-Vlaanderen. In Limburg (1,7%), Vlaams-Brabant (1,1%) en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (0,6%) zitten nauwelijks leerlingen.
- De *Se-n-Se Creatie en patroonontwerpen* kan gevolgd worden in drie provincies: Antwerpen (44,4%), Oost-Vlaanderen (33,3%) en West-Vlaanderen (22,2%).

2.3.4 Vierde graad

Tabel 13 Provinciale spreiding van de instellingen die een vierde graad uit het studiegebied Mode aanbieden voor het schooljaar 2012-2013

Onderwijsvorm	Studierichting	Provincie						Totaal
		ANT	BHG	LIM	OVL	VBR	WVL	Aantal (N)
bso	Modevormgeving*	2	0	0	0	0	0	1

*Deze studierichting werd ingericht tot en met 31.08.2013.

Tabel 14 Provinciale verdeling van de inschrijvingen per studierichting in de vierde graad voor het schooljaar 2012-2013

Onderwijsvorm	Studierichting	Provincie												Totaal		
		ANT		BHG		LIM		OVL		VBR		WVL				
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
bso	Modevormgeving*	30	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	30
	Totaal	30	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	30

*Deze studierichting werd ingericht tot en met 31.08.2013.

Tabel 15 Evolutie van het aantal inschrijvingen per studierichting in de vierde graad

Onderwijsvorm	Studierichting	2008 - 2009	2009 – 2010	2010 - 2011	2011 -2012	2012 -2013	Gemiddeld (N)	Gemiddeld (%)
bso	Modevormgeving*	70	64	48	62	30	55	100%
	Totaal	70	64	48	62	30	55	100%

*Deze studierichting werd ingericht tot en met 31.08.2013.

Leerlingenaantal

- In de geanalyseerde periode zitten gemiddeld 55 leerlingen in de vierde graad van het studiegebied Mode.
- In de vierde graad wordt één bso-studierichting *Modevormgeving* aangeboden. Het leerlingenaantal neemt er af met 57,1% (40 leerlingen). Deze daling doet zich hoofdzakelijk voor in het schooljaar 2012-2013. Dit is het gevolg van de afschaffing van de vierde graad, waardoor in dit schooljaar enkel nog het tweede leerjaar van de vierde graad wordt ingericht.

Provinciale spreiding

- Enkel in de provincie Antwerpen werd de vierde graad *Modevormgeving* aangeboden.

3 Herkomst van de inschrijvingen per studierichting

De analyse van de herkomst van leerlingen geeft voor elke studierichting, geordend per graad en per leerjaar, een overzicht van de verschillende basisopties, beroepenvelden en studierichtingen van waaruit leerlingen instromen. Leerlingen die instromen vanuit de eerste graad komen uit een basisoptie (A-stroom) of uit een beroepenveld (B-stroom). Vanaf de tweede graad wordt de term studierichting gebruikt. De tabellen bevatten herkomstcijfers vanaf het schooljaar 2008-2009 tot en met het schooljaar 2012-2013.

De tabellen bieden enkel een overzicht van de meest voorkomende basisopties, beroepenvelden en studierichtingen van waaruit de grootste groep van leerlingen instroomt in een respectieve studierichting. De overige basisopties, beroepenvelden en studierichtingen van waaruit telkens een klein aantal leerlingen instroomt, worden samengenomen in de rubriek 'overige'. Ten slotte zijn er nog de categorieën 'zittenblijvers' en 'nvt en onbekend'.

Zittenblijvers is een verzamelnaam voor:

- Bissers: leerlingen die hun jaar overdoen in dezelfde studierichting
- Neveninstromers: leerlingen die hun jaar overdoen in een andere instelling
- Opstromers: leerlingen die hun jaar overdoen in een 'sterkere' studierichting

In de rubriek 'nvt en onbekend' staat 'onbekend' voor de leerlingen waarvan de herkomst onbekend is en 'nvt' voor leerlingen die het jaar voordien:

- in een OKAN-klas zaten
- in een modulair systeem zaten
- in een systeem met hoofdstructuur zonder leerjaren zaten (methodescholen)

3.1 Tweede graad

3.1.1 Eerste leerjaar

Tabel 16a Basisopties en beroepenvelden van waaruit leerlingen instromen in het eerste leerjaar *Moderealisatie en -presentatie* van de tweede graad bso

Basisopties en beroepenvelden	Aantal inschrijvingen per schooljaar				
	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013	Gemiddelde (N)	Gemiddelde (%)
Basisopties					
Creatie en vormgeving	13	12	12	12	4,2%
Sociale en technische vorming	12	10	8	10	3,4%
Overige (9)	17	10	6	11	3,8%
Beroepenvelden					
Mode - verzorging - voeding	104	95	101	100	34,2%
Kantoor en verkoop - Mode	52	55	54	54	18,4%
Kantoor en verkoop – verzorging - voeding	16	28	21	22	7,4%
Overige (12)	38	47	49	45	15,3%
Zittenblijvers	22	19	21	21	7,1%
NVT en onbekend	21	17	17	18	6,3%
Totaal (N)	295	293	289	292	100,0%

Noot: Omwille van technische redenen zijn er geen volledige cijfers beschikbaar voor instroom voor de schooljaren 2008 – 2009 en 2009 - 2010.

Tabel 16b Basisopties en beroepenvelden van waaruit leerlingen instromen in het eerste leerjaar *Creatie en mode* van de tweede graad tso

Basisopties en beroepenvelden	Aantal inschrijvingen per schooljaar						
	2008 – 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013	Gemiddelde (N)	Gemiddelde (%)
Basisopties							
Creatie en vormgeving	102	112	113	110	91	106	54,7%
Sociale en technische vorming	27	38	31	30	18	29	14,9%
Moderne wetenschappen	28	28	27	21	24	26	13,3%
Overige (7)	21	15	15	21	15	17	9,0%
Zittenblijvers	21	12	13	11	13	14	7,2%
NVT en onbekend	0	0	4	3	2	2	0,9%
Totaal (N)	199	205	203	196	163	193	100,0%

Instroom

- In de geanalyseerde periode stromen de leerlingen in het eerste leerjaar van de tweede graad bso *Moderealisatie- en presentatie* vanuit 26 basisopties en beroepenvelden in.
- De grootste instroom in het eerste leerjaar van de tweede graad bso komt gemiddeld uit twee inhoudelijk verwante beroepenvelden, namelijk *Mode-verzorging-voeding* (34,2% - 100 leerlingen) en *Kantoor en verkoop - mode* (18,4% - 54 leerlingen).
- In het eerste leerjaar van de tweede graad tso stromen leerlingen enkel in uit basisopties (10).
- De grootste instroom in het eerste leerjaar van de tweede graad tso komt uit de basisoptie *Creatie en vormgeving* (54,7% - 106 leerlingen). De overige instromers komen uit de basisopties *Sociale en technische vorming* (14,9% - 29 leerlingen) en *Moderne wetenschappen* (13,3% - 26 leerlingen).

Zittenblijvers

- Het percentage zittenblijvers is in beide studierichtingen ongeveer gelijk. In *Moderealisatie en -presentatie* zijn er gemiddeld 21 (7,1%), in *Creatie en mode* 14 (7,2%).

3.1.2 Tweede leerjaar

Tabel 17a Studierichtingen van waaruit leerlingen instromen in het tweede leerjaar *Moderealisatie en -presentatie* van de tweede graad bso

Studierichtingen	Aantal inschrijvingen per schooljaar						
	2008 – 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013	Gemiddelde (N)	Gemiddelde (%)
Moderealisatie en -presentatie	227	229	204	210	216	217	76,3%
Overige (23)	46	53	44	55	42	48	16,9%
Zittenblijvers	14	11	9	20	14	14	4,8%
NVT en onbekend	2	6	10	5	6	6	2,0%
Totaal (N)	289	299	267	290	278	285	100,0%

Tabel 17b Studierichtingen van waaruit leerlingen instromen in het tweede leerjaar *Creatie en mode* van de tweede graad tso

Studierichtingen	Aantal inschrijvingen per schooljaar						
	2008 – 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013	Gemiddelde (N)	Gemiddelde (%)
Creatie en mode	159	137	148	150	144	148	80,8%
Overige (20)	33	30	18	20	19	24	13,1%
Zittenblijvers	17	8	8	11	6	10	5,5%
NVT en onbekend	1	0	0	2	2	1	0,5%
Totaal (N)	210	175	174	183	171	183	100,0%

Instroom

- Zowel in bso als in tso stromen leerlingen in het tweede leerjaar van de tweede graad voor meer dan 75% in vanuit de eigen studierichting.
- Het instroompercentage in bso vanuit de studierichting *Moderealisatie en -presentatie* is gemiddeld 76,3% (217 leerlingen).
- Het instroompercentage in tso (*Creatie en mode*) is gemiddeld 80,8% (148 leerlingen).

Zittenblijvers

- Het percentage zittenblijvers is voor beide studierichtingen in het tweede leerjaar van de tweede graad gelijkaardig in beide onderwijsvormen.
- In de bso-studierichting *Moderealisatie en -presentatie* zijn er gemiddeld 4,8% zittenblijvers (14 leerlingen).
- In de tso- studierichting *Creatie en mode* zijn er gemiddeld 5,5% zittenblijvers (10 leerlingen).

3.2 Derde graad

3.2.1 Eerste leerjaar

Tabel 18a Studierichtingen van waaruit leerlingen instromen in het eerste leerjaar *Moderealisatie- en verkoop* van de derde graad bso

Studierichtingen	Aantal inschrijvingen per schooljaar					Gemiddelde (N)	Gemiddelde (%)
	2008 - 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013		
Moderealisatie en -presentatie (bso)	224	231	242	205	225	225	84,7%
Overige (19)	27	22	31	23	20	25	9,2%
Zittenblijvers	17	11	12	14	13	13	5,0%
NVT en onbekend	2	0	6	4	2	3	1,1%
Totaal (N)	270	264	291	246	260	266	100,0%

Tabel 18b Studierichtingen van waaruit leerlingen instromen in het eerste leerjaar *Creatie en mode* van de derde graad tso

Studierichtingen	Aantal inschrijvingen per schooljaar					Gemiddelde (N)	Gemiddelde (%)
	2008 - 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013		
Creatie en mode (tso)	162	130	111	115	120	128	85,5%
Overige (18)	16	15	9	7	16	13	8,4%
Zittenblijvers	2	3	1	1	0	1	0,9%
NVT en onbekend	6	14	6	7	5	8	5,1%
Totaal (N)	186	162	127	130	141	149	100,0%

Instroom

- In de geanalyseerde periode stromen leerlingen vanuit 20 studierichtingen in het eerste leerjaar van de derde graad bso in *Moderealisatie en -verkoop* in, waarvan het grootste deel (84,7%) instroomt vanuit de inhoudelijk meest verwante studierichting in de tweede graad, namelijk *Moderealisatie en -presentatie* (225 leerlingen).
- De instroom van leerlingen naar het eerste leerjaar van de derde graad tso gebeurt vanuit 19 studierichtingen, waarvan 85,5% (128 leerlingen) uit dezelfde studierichting, *Creatie en mode*.

Zittenblijvers

- Het percentage zittenblijvers is hoger in de bso-studierichting *Moderealisatie en -verkoop* (5,0% - 13 leerlingen) dan in de tso-studierichting *Creatie en mode* (0,9%; 1 leerling).

3.2.2 Tweede leerjaar

Tabel 19a Studierichtingen van waaruit leerlingen instromen in het tweede leerjaar *Moderealisatie en -verkoop* van de derde graad bso

Studierichtingen	Aantal inschrijvingen per schooljaar					Gemiddelde (N)	Gemiddelde (%)
	2008 - 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013		
Moderealisatie en -verkoop	208	237	229	236	199	222	96,5%
Overige (2)	0	7	3	1	2	3	1,1%
Zittenblijvers	6	6	6	2	3	5	2,0%
NVT en onbekend	2	0	0	2	0	1	0,3%
Totaal (N)	216	250	238	241	204	230	100,0%

Tabel 19b Studierichtingen van waaruit leerlingen instromen in het tweede leerjaar *Creatie en mode* van de derde graad tso

Studierichtingen	Aantal inschrijvingen per schooljaar					Gemiddelde (N)	Gemiddelde (%)
	2008 - 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013		
Creatie en mode	149	166	143	117	115	138	98,0%
Overige (1)	0	0	0	0	1	0	0,1%
Zittenblijvers	2	2	1	1	3	2	1,3%
NVT en onbekend	1	1	0	2	0	1	0,9%
Totaal (N)	152	169	144	120	119	141	100,0%

Instream

- In de geanalyseerde periode stromen leerlingen vanuit drie studierichtingen in in het tweede leerjaar van de derde graad bso *Moderealisatie en –verkoop*, waarvan 96,5% uit dezelfde studierichting (222 leerlingen).
- Leerlingen die in het tweede leerjaar van de derde graad tso *Creatie en mode* instromen, komen bijna uitsluitend uit dezelfde studierichting (98,0% - 138 leerlingen).

Zittenblijvers

- Het percentage zittenblijvers is hoger in de bso-studierichting *Moderealisatie en -verkoop* (2,0%; 5 leerlingen) dan in de tso-studierichting *Creatie en mode* (1,3%; 2 leerlingen).

3.3 Specialisatiejaar (bso) en Se-n-Se (tso)

Tabel 20a Studierichtingen van waaruit leerlingen instromen in het specialisatiejaar *Mode-verkoop* bso

Studierichtingen	Aantal inschrijvingen per schooljaar					Gemiddelde (N)	Gemiddelde (%)
	2008 - 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013		
Moderealisatie en -verkoop (bso)	120	90	106	95	108	104	97,0%
Zittenblijvers	3	3	2	0	1	2	1,7%
NVT en onbekend	0	3	2	1	1	1	1,3%
Totaal (N)	123	96	110	96	110	107	100,0%

Tabel 20b Studierichtingen van waaruit leerlingen instromen in het derde leerjaar *Modespecialisatie en trendstudie* van de derde graad bso

Studierichtingen	Aantal inschrijvingen per schooljaar					Gemiddelde (N)	Gemiddelde (%)
	2008 - 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013		
Moderealisatie en -verkoop (bso)	5	6	22	12	51	19	82,8%
Overige (2)	2	0	0	0	3	1	4,3%
Zittenblijvers	0	0	0	1	2	1	2,6%
NVT en onbekend	1	1	2	0	8	2	10,3%
Totaal (N)	8	7	24	13	64	23	100,0%

Tabel 20c Studierichtingen van waaruit leerlingen instromen in het derde leerjaar *Creatie en patroonontwerpen* van de derde graad tso

Studierichtingen	Aantal inschrijvingen per schooljaar					Gemiddelde (N)	Gemiddelde (%)
	2008 - 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013		
Creatie en mode	8	6	4	4	7	6	67,4%
Overige (1)	0	0	0	1	0	0	0,0%
Zittenblijvers	0	0	0	0	0	0	0,0%
NVT en onbekend	0	1	3	7	2	3	30,2%
Totaal (N)	8	7	7	12	9	9	100,0%

Instroom

- In het specialisatiejaar bso *Mode-verkoop* komen de leerlingen bijna uitsluitend uit de studierichting *Moderealisatie en -verkoop* (97,0% - 104 leerlingen).
- In het specialisatiejaar *Modespecialisatie en trendstudie* gebeurt de instroom voornamelijk eveneens vanuit *Moderealisatie en -verkoop* (82,8% - 19 leerlingen)
- De leerlingen in de Se-n-Se *Creatie en patroonontwerpen* komen voornamelijk uit *Creatie en mode* (67,4%).

Zittenblijvers

- Het gemiddeld aantal zittenblijvers in de specialisatiejaren *Modespecialisatie en trendstudie* (2,6% - 1 leerling) en *Mode-verkoop* (1,7% - 2 leerlingen) is klein.
- In de Se-n-Se *Creatie en patroonontwerpen* zijn er geen zittenblijvers.

3.4 Vierde graad

3.4.1 Eerste leerjaar van de vierde graad (bso)

Tabel 20d Studierichtingen van waaruit leerlingen instromen in het eerste leerjaar van de vierde graad 'Modevormgeving'*

Studierichtingen	Aantal inschrijvingen per schooljaar					Gemiddelde (N)	Gemiddelde (%)
	2008 - 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013*		
Moderealiserie en -verkoop (bso)	25	25	14	24	0	22	55,7%
Mode-verkoop (bso)	2	0	8	6	0	4	10,1%
Overige (21)	12	10	7	9	0	10	24,1%
Zittenblijvers	3	2	1	3	0	2	5,7%
NVT en onbekend	2	2	2	1	0	2	4,4%
Totaal (N)	44	39	32	43	0	40	100,0%

*Deze studierichting behoort tot de vierde graad en werd ingericht tot en met 31.08.2013. Vanaf het schooljaar 2012-2013 werd het eerste leerjaar van deze graad niet meer ingericht.

3.4.2 Tweede leerjaar van de vierde graad (bso)

Tabel 20e Studierichtingen van waaruit leerlingen instromen in het tweede leerjaar *Creatie en patroonontwerpen* van de vierde graad*

Studierichtingen	Aantal inschrijvingen per schooljaar					Gemiddelde (N)	Gemiddelde (%)
	2008 - 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013		
Modevormgeving	26	25	15	19	30	23	99,1%
Zittenblijvers	0	0	0	0	0	0	0,0%
Totaal (N)	26	25	16	19	30	23	100,0%

*Deze studierichting behoort tot de vierde graad en werd ingericht tot en met 31.08.2013.

De vierde graad werd afgebouwd en bestaat niet meer sinds september 2013.

Instream

- De grootste instroom in het eerste leerjaar van de vierde graad *Modevormgeving* komt met iets meer dan de helft uit *Moderealisatie en -verkoop* (55,7%- 22 leerlingen), gevolgd door de studierichting *Mode-verkoop* (10,1% - 4 leerlingen).
- In het tweede leerjaar van de vierde graad *Modevormgeving* komt 99,1% (23 leerlingen) uit dezelfde studierichting in het eerste leerjaar.

Zittenblijvers

- Er zijn gemiddeld twee zittenblijvers in het eerste leerjaar van *Modevormgeving* (5,7%). Er zijn er geen in het tweede leerjaar.

4 Attestingering

De tabellen in het onderdeel Attestingering geven een overzicht van het aantal leerlingen dat op het einde van een schooljaar een A-, B- of C-atteest behaalde. Om onderlinge vergelijkingen mogelijk te maken, worden de cijfers per onderwijsvorm, studiegebied en studierichting gegeven. De data beslaan de periode vanaf het schooljaar 2008-2009 tot en met het schooljaar 2012-2013.

In het eerste leerjaar van de derde graad bestaat de attestingering in aso, kso en bso uit een A-atteest of een C-atteest. In tso kan in uitzonderlijke gevallen ook een B-atteest gegeven worden in dit leerjaar, mits de leerling het leerjaar met vrucht heeft beëindigd en tot het volgend leerjaar mag worden toegelaten behalve in de onderwijsvorm technisch secundair onderwijs.

In het tweede leerjaar van de derde graad bestaat de attestingering voor bso uit een getuigschrift of een C-atteest, voor tso, kso en aso uit een diploma secundair onderwijs of een C-atteest. In het specialisatiejaar (bso) bestaat de attestingering uit het diploma secundair onderwijs of een C-atteest. In Se-n-Se (tso en kso) bestaat de attestingering uit een certificaat of een C-atteest. Na het voorbereidend jaar op het hoger onderwijs (aso en kso) krijgt de leerling een atteest van regelmatige lesbijwoning als hij het leerjaar geheel of ten dele heeft gevolgd. In de rubriek 'Onbekend' worden leerlingen opgenomen waarvan niet bekend is of zij een atteest hebben behaald.

4.1 Tweede graad

Tabel 21 Attestering in het eerste leerjaar van de tweede graad bso

		A-attest		B-attest		C-attest		Onbekend		Totaal (N)
		Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	
bso (1 ^{ste} lrj)	2008 - 2009	13.210	82,4%	640	4,0%	1.983	12,4%	193	1,2%	16.026
	2009 - 2010	12.777	82,2%	597	3,8%	1.921	12,4%	241	1,6%	15.536
	2010 - 2011	13.035	80,9%	615	3,8%	2.179	13,5%	284	1,8%	16.113
	2011 - 2012	13.166	82,2%	602	3,8%	1.979	12,3%	279	1,7%	16.026
	2012 - 2013	12.794	82,6%	654	4,2%	1.758	11,4%	277	1,8%	15.483
	Gemiddelde	12.996	82,1%	622	3,9%	1.964	12,4%	255	1,6%	15.837
Studiegebied Mode bso	2008 - 2009	256	87,7%	5	1,7%	27	9,2%	4	1,4%	292
	2009 - 2010	239	84,2%	10	3,5%	31	10,9%	4	1,4%	284
	2010 - 2011	257	87,1%	11	3,7%	27	9,2%	0	0,0%	295
	2011 - 2012	260	88,7%	5	1,7%	24	8,2%	4	1,4%	293
	2012 - 2013	239	82,7%	13	4,5%	32	11,1%	5	1,7%	289
	Gemiddelde	250	86,2%	9	3,0%	28	9,7%	3	1,0%	290
Moderealisatie en -presentatie	2008 - 2009	256	87,7%	5	1,7%	27	9,2%	4	1,4%	292
	2009 - 2010	239	84,2%	10	3,5%	31	10,9%	4	1,4%	284
	2010 - 2011	257	87,1%	11	3,7%	27	9,2%	0	0,0%	295
	2011 - 2012	260	88,7%	5	1,7%	24	8,2%	4	1,4%	293
	2012 - 2013	239	82,7%	13	4,5%	32	11,1%	5	1,7%	289
	Gemiddelde	250	86,2%	9	3,0%	28	9,7%	3	1,0%	290

Tabel 22 Attestering in het tweede leerjaar van de tweede graad bso

		A-attest		B-attest		C-attest		Onbekend		Totaal (N)
		Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	
bso (2e lrj)	2008 - 2009	13.796	86,2%	625	3,9%	1.355	8,5%	233	1,5%	16.009
	2009 - 2010	13.511	85,7%	597	3,8%	1.408	8,9%	252	1,6%	15.768
	2010 - 2011	13.192	86,3%	637	4,2%	1.234	8,1%	224	1,5%	15.287
	2011 - 2012	13.516	86,7%	644	4,1%	1.222	7,8%	215	1,4%	15.597
	2012 - 2013	13.709	87,6%	671	4,3%	1.057	6,8%	216	1,4%	15.653
	Gemiddelde	13.545	86,5%	635	4,1%	1.255	8,0%	228	1,5%	15.663
Studiegebied Mode bso	2008 - 2009	270	93,4%	9	3,1%	7	2,4%	3	1,0%	289
	2009 - 2010	276	92,3%	7	2,3%	12	4,0%	4	1,3%	299
	2010 - 2011	236	88,4%	7	2,6%	20	7,5%	4	1,5%	267
	2011 - 2012	259	89,3%	11	3,8%	16	5,5%	4	1,4%	290
	2012 - 2013	253	91,0%	10	3,6%	12	4,3%	3	1,1%	278
	Gemiddelde	259	90,9%	9	3,1%	13	4,8%	4	1,3%	285
Moderealisatie en -presentatie	2008 - 2009	270	93,4%	9	3,1%	7	2,4%	3	1,0%	289
	2009 - 2010	276	92,3%	7	2,3%	12	4,0%	4	1,3%	299
	2010 - 2011	236	88,4%	7	2,6%	20	7,5%	4	1,5%	267
	2011 - 2012	259	89,3%	11	3,8%	16	5,5%	4	1,4%	290
	2012 - 2013	253	91,0%	10	3,6%	12	4,3%	3	1,1%	278
	Gemiddelde	259	90,9%	9	3,1%	13	4,8%	4	1,3%	285

Tabel 23 Attestering in het eerste leerjaar van de tweede graad tso

		A-attest		B-attest		C-attest		Onbekend		Totaal (N)
		Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	
tso (1 ^{ste} lrj)	2008 - 2009	17.485	80,8%	2.774	12,8%	1.317	6,1%	60	0,3%	21.636
	2009 - 2010	17.084	81,5%	2.640	12,6%	1.153	5,5%	78	0,4%	20.955
	2010 - 2011	16.826	81,3%	2.614	12,6%	1.183	5,7%	73	0,4%	20.696
	2011 - 2012	16.792	81,7%	2.609	12,7%	1.093	5,3%	64	0,3%	20.558
	2012 - 2013	16.833	81,3%	2.676	12,9%	1.094	5,3%	93	0,4%	20.696
	Gemiddelde	17.004	81,3%	2.663	12,7%	1.168	5,6%	74	0,4%	20.908
Studiegebied Mode tso	2008 - 2009	161	80,9%	31	15,6%	5	2,5%	2	1,0%	199
	2009 - 2010	177	86,3%	24	11,7%	4	2,0%	0	0,0%	205
	2010 - 2011	170	83,7%	21	10,3%	11	5,4%	1	0,5%	203
	2011 - 2012	169	85,8%	25	12,7%	3	1,5%	0	0,0%	197*
	2012 - 2013	142	87,1%	15	9,2%	5	3,1%	1	0,6%	163
	Gemiddelde	164	84,7%	23	12,0%	6	2,9%	1	0,4%	193
Creatie en mode	2008 - 2009	161	80,9%	31	15,6%	5	2,5%	2	1,0%	199
	2009 - 2010	177	86,3%	24	11,7%	4	2,0%	0	0,0%	205
	2010 - 2011	170	83,7%	21	10,3%	11	5,4%	1	0,5%	203
	2011 - 2012	169	85,8%	25	12,7%	3	1,5%	0	0,0%	197*
	2012 - 2013	142	87,1%	15	9,2%	5	3,1%	1	0,6%	163
	Gemiddelde	164	84,7%	23	12,0%	6	2,9%	1	0,4%	193

*Door een technisch probleem in de databank is het aantal attesten groter dan het aantal ingeschreven leerlingen.

Tabel 24 Attestering in het tweede leerjaar van de tweede graad tso

		A-attest		B-attest		C-attest		Onbekend		Totaal (N)
		Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	
tso (2 ^{de} lrj)	2008 - 2009	18.565	81,1%	3.049	13,3%	1.187	5,2%	104	0,5%	22.905
	2009 - 2010	17.787	80,9%	3.007	13,7%	1.096	5,0%	96	0,4%	21.986
	2010 - 2011	17.542	82,2%	2.794	13,1%	913	4,3%	97	0,5%	21.346
	2011 - 2012	17.304	82,3%	2.743	13,1%	893	4,2%	75	0,4%	21.015
	2012 - 2013	17.280	81,7%	2.875	13,6%	897	4,2%	87	0,4%	21.139
	Gemiddelde	17.696	81,6%	2.894	13,3%	997	4,6%	92	0,4%	21.678
Studiegebied Mode tso	2008 - 2009	184	87,6%	18	8,6%	4	1,9%	4	1,9%	210
	2009 - 2010	152	86,9%	18	10,3%	3	1,7%	2	1,1%	175
	2010 - 2011	156	89,1%	15	8,6%	4	2,3%	0	0,0%	175*
	2011 - 2012	166	90,7%	11	6,0%	5	2,7%	1	0,5%	183
	2012 - 2013	150	87,7%	15	8,8%	6	3,5%	0	0,0%	171
	Gemiddelde	162	88,5%	15	8,5%	4	2,4%	1	0,7%	183
Creatie en mode	2008 - 2009	184	87,6%	18	8,6%	4	1,9%	4	1,9%	210
	2009 - 2010	152	86,9%	18	10,3%	3	1,7%	2	1,1%	175
	2010 - 2011	156	89,1%	15	8,6%	4	2,3%	0	0,0%	175*
	2011 - 2012	166	90,7%	11	6,0%	5	2,7%	1	0,5%	183
	2012 - 2013	150	87,7%	15	8,8%	6	3,5%	0	0,0%	171
	Gemiddelde	162	88,5%	15	8,5%	4	2,4%	1	0,7%	183

*Door een technisch probleem in de databank is het aantal attesten groter dan het aantal ingeschreven leerlingen.

Verhouding van de attesten in het eerste leerjaar van de tweede graad bso

- Aangezien het studiegebied in de tweede graad bso slechts de studierichting *Moderealisatie en-presentatie* telt, gelden dezelfde attesteringscijfers voor de studierichting als voor het studiegebied.
- In de geanalyseerde periode is het gemiddeld percentage uitgereikte A-attesten in het bso-gedeelte van het studiegebied Mode 86,2%. In het totale bso is dit lager, namelijk 82,1%.
- Het gemiddeld percentage B-attesten is 3,0%. In het totale bso is dit 3,9%.
- Het gemiddeld percentage C-attesten is 9,7%. Dit percentage is lager dan in het hele bso, waar het gemiddelde 12,4% bedraagt.

Verhouding van de attesten in het tweede leerjaar van de tweede graad bso

- Aangezien het studiegebied in de tweede graad bso slechts de studierichting *Moderealisatie en-presentatie* telt, gelden dezelfde attesteringscijfers voor de studierichting als voor het studiegebied.
- In de geanalyseerde periode is het gemiddeld percentage uitgereikte A-attesten in het bso-gedeelte van het studiegebied Mode 90,9%. Dat is iets hoger dan in het totale bso, waar het gemiddelde 86,5% bedraagt.
- Het gemiddeld percentage B-attesten is 3,1%. In het totale bso is dit 4,1%.
- Het gemiddeld percentage C-attesten is 4,8%. In het totale bso is dit 8,0%.
- Het gemiddeld percentage leerlingen dat slaagt voor het tweede leerjaar van de tweede graad in het bso-gedeelte van het studiegebied Mode ligt 4,7% hoger dan in het eerste leerjaar van de tweede graad. Het gemiddeld percentage B-attesten is quasi identiek. Het gemiddeld percentage C-attesten ligt 4,9% lager in het tweede leerjaar.

Verhouding van de attesten in het eerste leerjaar van de tweede graad tso

- Aangezien het studiegebied in de tweede graad tso slechts de studierichting *Creatie en mode* telt, gelden dezelfde attesteringscijfers voor de studierichting als voor het studiegebied.
- Het gemiddeld percentage uitgereikte A-attesten in het tso-gedeelte van het studiegebied Mode is 84,7%. Dat percentage ligt hoger dan dat in het totale tso (81,3%).
- Het percentage B-attesten is gemiddeld 12,0%. In het totale tso is dit 12,7%.
- Het percentage C-attesten is gemiddeld 2,9%. Dat is lager dan in het totale tso (5,6%).

Verhouding van de attesten in het tweede leerjaar van de tweede graad tso

- Aangezien het studiegebied in de tweede graad tso slechts de studierichting *Creatie en mode* telt, gelden dezelfde attesteringscijfers voor de studierichting als voor het studiegebied.
- In de geanalyseerde periode is het percentage uitgereikte A-attesten in het studiegebied Mode tso gemiddeld 88,5%. Dat is hoger dan in het totale tso (81,6%).
- Het percentage B-attesten is gemiddeld 8,5%. In het totale tso is dit 13,3%.
- Het percentage C-attesten is gemiddeld 2,4%. In het totale tso is het gemiddeld hoger, namelijk 4,6%.
- Het gemiddeld percentage leerlingen dat slaagt voor het tweede leerjaar van de tweede graad tso in het studiegebied Mode ligt 3,8% hoger dan in het eerste leerjaar van de tweede graad. Het gemiddeld percentage B-attesten ligt 3,5% lager. Het gemiddeld percentage C-attesten is gedaald met 0,5%.

Verhouding bso – tso

- Gemiddeld genomen worden in het eerste leerjaar iets meer A-attesten uitgereikt in de bso-studierichting van het studiegebied Mode (86,2%) dan in de tso-studierichting (84,7%). Ook in het tweede leerjaar is dit zo: er worden in bso (90,9%) meer A-attesten uitgereikt dan in tso (88,5%). De attestering is vergelijkbaar met deze voor het totale bso en tso.
- In het eerste leerjaar van de tweede graad worden minder B-attesten uitgereikt in de bso-studierichting van het studiegebied Mode (3,0%) dan in de tso-studierichting (12,0%). Ook in het tweede leerjaar is dit zo: er worden in bso (3,1%) meer B-attesten uitgereikt dan in tso (8,5%). De attestering is vergelijkbaar met deze voor het totale bso en tso.
- Gemiddeld genomen worden in het eerste leerjaar meer C-attesten uitgereikt in de bso-studierichting van het studiegebied Mode (9,7%) dan in de tso-studierichting (2,9%). Ook in het tweede leerjaar is dit zo: er worden in bso (4,8%) meer C-attesten uitgereikt dan in tso (2,4%). De attestering is vergelijkbaar met deze voor het totale bso en tso.

4.2 Derde graad

Tabel 25 Attestering in het eerste leerjaar van de derde graad bso

		A-attest		C-attest		Onbekend		Totaal (N)
		Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	
bso (1 ^{ste} lrj)	2008 - 2009	14.155	85,5%	1.977	11,9%	425	2,6%	16.557
	2009 - 2010	13.989	84,9%	2.050	12,4%	442	2,7%	16.481
	2010 - 2011	13.805	85,3%	1.915	11,8%	458	2,8%	16.178
	2011 - 2012	13.411	85,6%	1.775	11,3%	479	3,1%	15.665
	2012 - 2013	13.766	86,4%	1.734	10,9%	430	2,7%	15.930
	Gemiddelde	13.825	85,5%	1.890	11,7%	447	2,8%	16.162
Studiegebied Mode bso	2008 - 2009	251	93,0%	17	6,3%	2	0,7%	270
	2009 - 2010	241	91,3%	16	6,1%	7	2,7%	264
	2010 - 2011	258	88,7%	26	8,9%	7	2,4%	291
	2011 - 2012	217	88,2%	22	8,9%	7	2,8%	246
	2012 - 2013	234	90,0%	18	6,9%	8	3,1%	260
	Gemiddelde	240	90,2%	20	7,4%	6	2,3%	266
Moderealisatie en - verkoop	2008 - 2009	251	93,0%	17	6,3%	2	0,7%	270
	2009 - 2010	241	91,3%	16	6,1%	7	2,7%	264
	2010 - 2011	258	88,7%	26	8,9%	7	2,4%	291
	2011 - 2012	217	88,2%	22	8,9%	7	2,8%	246
	2012 - 2013	234	90,0%	18	6,9%	8	3,1%	260
	Gemiddelde	240	90,2%	20	7,4%	6	2,3%	266

Tabel 26 Attestering in het tweede leerjaar van de derde graad bso

		Studiegetuigschrift		C-attest		Onbekend		Totaal (N)
		Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	
bso (2 ^{de} lrj)	2008 - 2009	12.771	88,0%	1.357	9,4%	380	2,6%	14.508
	2009 - 2010	13.125	88,0%	1.329	8,9%	468	3,1%	14.922
	2010 - 2011	12.977	88,4%	1.254	8,5%	453	3,1%	14.684
	2011 - 2012	12.784	88,9%	1.188	8,3%	403	2,8%	14.375
	2012 - 2013	12.486	89,0%	1.113	7,9%	423	3,0%	14.022
	Gemiddelde	12.829	88,5%	1.248	8,6%	425	2,9%	14.502
Studiegebied Mode bso	2008 - 2009	203	94,0%	10	4,6%	3	1,4%	216
	2009 - 2010	224	89,6%	14	5,6%	12	4,8%	250
	2010 - 2011	212	89,1%	15	6,3%	11	4,6%	238
	2011 - 2012	225	93,4%	10	4,1%	6	2,5%	241
	2012 - 2013	193	94,6%	6	2,9%	5	2,5%	204
	Gemiddelde	211	92,1%	11	4,7%	7	3,2%	230
Studierichting Moderealisatie en - verkoop	2008 - 2009	203	94,0%	10	4,6%	3	1,4%	216
	2009 - 2010	224	89,6%	14	5,6%	12	4,8%	250
	2010 - 2011	212	89,1%	15	6,3%	11	4,6%	238
	2011 - 2012	225	93,4%	10	4,1%	6	2,5%	241
	2012 - 2013	193	94,6%	6	2,9%	5	2,5%	204
	Gemiddelde	211	92,1%	11	4,7%	7	3,2%	230

Tabel 27 Attestering in het eerste leerjaar van de derde graad tso

		A-attest		B-attest		C-attest		Onbekend		Totaal (N)
		Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	
tso (1 ^{ste} lrj)	2008 - 2009	21.125	83,0%	1.341	5,3%	2.742	10,8%	242	1,0%	25.450
	2009 - 2010	20.975	83,3%	1.334	5,3%	2.634	10,5%	227	0,9%	25.170
	2010 - 2011	20.054	83,5%	1.334	5,6%	2.367	9,9%	272	1,1%	24.027
	2011 - 2012	19.990	84,2%	1.282	5,4%	2.240	9,4%	228	1,0%	23.740
	2012 - 2013	19.828	84,2%	1.226	5,2%	2.232	9,5%	256	1,1%	23.542
	Gemiddelde	20.394	83,6%	1.303	5,3%	2.443	10,0%	245	1,0%	24.386
Studiegebied Mode tso	2008 - 2009	168	90,3%	10	5,4%	5	2,7%	3	1,6%	186
	2009 - 2010	147	90,7%	6	3,7%	8	4,9%	1	0,6%	162
	2010 - 2011	118	92,9%	5	3,9%	4	3,1%	0	0,0%	127
	2011 - 2012	119	90,8%	6	4,6%	6	4,6%	0	0,0%	131*
	2012 - 2013	133	94,3%	4	2,8%	4	2,8%	0	0,0%	141
	Gemiddelde	137	91,8%	6	4,1%	5	3,6%	1	0,4%	149
Creatie en mode	2008 - 2009	168	90,3%	10	5,4%	5	2,7%	3	1,6%	186
	2009 - 2010	147	90,7%	6	3,7%	8	4,9%	1	0,6%	162
	2010 - 2011	118	92,9%	5	3,9%	4	3,1%	0	0,0%	127
	2011 - 2012	119	90,8%	6	4,6%	6	4,6%	0	0,0%	131*
	2012 - 2013	133	94,3%	4	2,8%	4	2,8%	0	0,0%	141
	Gemiddelde	137	91,8%	6	4,1%	5	3,6%	1	0,4%	149

*Door een technisch probleem in de databank is het aantal attesten groter dan het aantal ingeschreven leerlingen.

Tabel 28 Attestering in het tweede leerjaar van de derde graad tso

		Diploma		C-attest		Onbekend		Totaal (N)
		Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	
tso (2 ^{de} lrij)	2008 - 2009	19.991	93,0%	1.373	6,4%	136	0,6%	21.500
	2009 - 2010	20.403	92,6%	1.487	6,7%	144	0,7%	22.034
	2010 - 2011	20.371	92,8%	1.398	6,4%	182	0,8%	21.951
	2011 - 2012	19.648	93,5%	1.211	5,8%	165	0,8%	21.024
	2012 - 2013	19.377	93,2%	1.285	6,2%	137	0,7%	20.799
	Gemiddelde	19.958	93,0%	1.351	6,3%	153	0,7%	21.462
Studiegebied Mode tso	2008 - 2009	144	94,7%	6	3,9%	2	1,3%	152
	2009 - 2010	163	96,4%	6	3,6%	0	0,0%	169
	2010 - 2011	143	99,3%	1	0,7%	0	0,0%	144
	2011 - 2012	116	97,5%	3	2,5%	1	0,0%	120
	2012 - 2013	114	95,8%	5	4,2%	0	0,0%	119
	Gemiddelde	136	96,7%	4	3,0%	0	0,3%	141
Creatie en mode	2008 - 2009	144	94,7%	6	3,9%	2	1,3%	152
	2009 - 2010	163	96,4%	6	3,6%	0	0,0%	169
	2010 - 2011	143	99,3%	1	0,7%	0	0,0%	144
	2011 - 2012	116	97,5%	3	2,5%	1	0,0%	120
	2012 - 2013	114	95,8%	5	4,2%	0	0,0%	119
	Gemiddelde	136	96,7%	4	3,0%	1	0,3%	141

Verhouding van de attesten in het eerste leerjaar van de derde graad bso

- Aangezien het studiegebied in de derde graad bso slechts de studierichting *Moderealisatie en-verkoop* telt, gelden dezelfde attesteringscijfers voor de studierichting als voor het studiegebied.
- In de geanalyseerde periode is het gemiddeld percentage uitgereikte A-attesten in het eerste leerjaar van de derde graad bso in het studiegebied Mode 90,2%. In het totale bso is dit lager (85,5%).
- Het percentage C-attesten is gemiddeld 7,4%. In het totale bso is het gemiddeld hoger, namelijk 11,7%.

Verhouding van de attesten in het tweede leerjaar van de derde graad bso

- Aangezien het studiegebied in de derde graad bso slechts de studierichting *Moderealisatie en-verkoop* telt, gelden dezelfde attesteringscijfers voor de studierichting als voor het studiegebied.
- In de geanalyseerde periode is het gemiddeld percentage uitgereikte studiegetuigschriften in het tweede leerjaar van de derde graad bso in het studiegebied Mode 92,1%. Dat is hoger dan in het totale bso (88,5%).
- Het percentage C-attesten is gemiddeld 4,7%. In het totale bso is dit 8,6%.
- Het gemiddeld percentage leerlingen dat slaagt voor het tweede leerjaar van de derde graad bso in het studiegebied Mode ligt 1,9% hoger dan in het eerste leerjaar van de derde graad. Het gemiddeld percentage C-attesten is gedaald met 2,7%.

Verhouding van de attesten in het eerste leerjaar van de derde graad tso

- Aangezien het studiegebied in de derde graad tso slechts de studierichting *Creatie en mode* telt, gelden dezelfde attesteringscijfers voor de studierichting als voor het studiegebied.
- Het gemiddeld percentage uitgereikte A-attesten is 91,8%. In het totale tso is dit lager, namelijk 83,6%.
- Het percentage B-attesten is gemiddeld 4,1%. In het totale tso is dit gemiddeld hoger, namelijk 5,3%.
- Het percentage C-attesten is gemiddeld 3,6%. In het totale tso is dit gemiddeld hoger, namelijk 10%.

Verhouding van de attesten in het tweede leerjaar van de derde graad tso

- Aangezien het studiegebied in de derde graad tso slechts de studierichting *Creatie en mode* telt, gelden dezelfde attesteringscijfers voor de studierichting als voor het studiegebied.
- Het gemiddeld percentage uitgereikte diploma's over vijf jaar in het studiegebied Mode is 96,8%. Dit is hoger dan in het totale tso (93,0%).
- Het percentage uitgereikte C-attesten is gemiddeld 3,0%. In het totale tso is dit gemiddeld hoger, namelijk 6,3%.

- Het gemiddeld percentage leerlingen dat het tweede leerjaar van de derde graad in het studiegebied Mode tso succesvol afrondt, ligt 4,9% hoger dan in het eerste leerjaar van de derde graad. Het percentage C-attesten in het tweede leerjaar is licht gedaald ten opzichte van het eerste leerjaar, namelijk 0,6%.

Verhouding bso – tso

- Gemiddeld genomen worden in het eerste leerjaar minder A-attesten uitgereikt in de bso-studierichtingen van het studiegebied Mode (90,2%) dan in de tso-studierichting (91,8%). Voor het tweede leerjaar is dit net andersom: er worden meer diploma's (96,8%) uitgereikt dan studiegetuigschriften in het tweede leerjaar van de derde graad bso (92,1%). Deze trend is vergelijkbaar met deze voor het totale bso en tso.
- In de bso-studierichtingen worden meer C-attesten (7,4% in 5de jaar en 4,7% in 6de jaar) uitgereikt dan in de tso-studierichtingen (3,6% in 5de jaar en 3,0% in 6de jaar). Deze trend geldt ook voor het hele bso en tso.

4.3 Specialisatiejaar (bso) en Se-n-Se (tso)

Tabel 29 Attestering in het specialisatiejaar (bso)

		Diploma		C-attest		Onbekend		Totaal (N)
		Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	
bso	2008 - 2009	9.841	91,4%	650	6,0%	272	2,5%	10.763
	2009 - 2010	10.517	90,9%	736	6,4%	319	2,8%	11.572
	2010 - 2011	10.750	91,4%	680	5,8%	327	2,8%	11.757
	2011 - 2012	10.822	91,8%	652	5,5%	310	2,6%	11.784
	2012 - 2013	10.899	91,5%	670	5,6%	341	2,9%	11.910
	Gemiddelde	10.566	91,4%	678	5,9%	314	2,7%	11.557
Studiegebied Mode bso	2008 - 2009	122	93,1%	5	3,8%	4	3,1%	131
	2009 - 2010	97	94,2%	3	2,9%	3	2,9%	103
	2010 - 2011	122	91,0%	10	7,5%	2	1,5%	134
	2011 - 2012	101	92,7%	6	5,5%	2	1,8%	109
	2012 - 2013	159	91,4%	11	6,3%	4	2,3%	174
	Gemiddelde	120	92,5%	7	5,2%	3	2,3%	130
Mode-verkoop	2008 - 2009	115	93,5%	5	4,1%	3	2,4%	123
	2009 - 2010	90	93,8%	3	3,1%	3	3,1%	96
	2010 - 2011	101	91,8%	7	6,4%	2	1,8%	110
	2011 - 2012	88	91,7%	6	6,3%	2	2,1%	96
	2012 - 2013	103	93,6%	5	4,5%	2	1,8%	110
	Gemiddelde	99	92,9%	5	4,9%	2	2,3%	107

Modespecialisatie en trendstudie	2008 - 2009	7	87,5%	0	0,0%	1	12,5%	8
	2009 - 2010	7	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	7
	2010 - 2011	21	87,5%	3	12,5%	0	0,0%	24
	2011 - 2012	13	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	13
	2012 - 2013	56	87,5%	6	9,4%	2	3,1%	64
	Gemiddelde	21	92,5%	2	4,4%	1	3,1%	23

Tabel 30 Attestering in Se-n-Se (tso)

		Certificaat		C-attest		Onbekend		Totaal (N)
		Aantal (N)	Percentage	Aantal (N)	Percentage	Aantal (N)	Percentage	
Tso	2008 - 2009	1.556	87,3%	137	7,7%	89	5,0%	1.782
	2009 - 2010	2.094	86,3%	224	9,2%	108	4,5%	2.426
	2010 - 2011	2.124	83,6%	268	10,5%	149	5,9%	2.541
	2011 - 2012	2.133	84,6%	237	9,4%	150	6,0%	2.520
	2012 - 2013	2.239	84,9%	238	9,0%	159	6,0%	2.636
	Gemiddelde	2.029	85,4%	221	9,2%	131	5,5%	2.381
Studiegebied Mode tso	2008 - 2009	7	87,5%	1	12,5%	0	0,0%	8
	2009 - 2010	7	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	7
	2010 - 2011	6	85,7%	0	0,0%	1	14,3%	7
	2011 - 2012	12	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	12
	2012 - 2013	9	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	9
	Gemiddelde	8	94,6%	0	2,5%	0	2,9%	9
Creatie en patroonontwerpen	2008 - 2009	7	87,5%	1	12,5%	0	0,0%	8
	2009 - 2010	7	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	7
	2010 - 2011	6	85,7%	0	0,0%	1	14,3%	7
	2011 - 2012	12	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	12
	2012 - 2013	9	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	9
	Gemiddelde	8	94,6%	0	2,5%	0	2,9%	9

Verhouding van de attesten in het specialisatiejaar bso

- Het gemiddeld percentage uitgereikte diploma's in de specialisatiejaren van het studiegebied Mode is over vijf jaar 92,5%. In het totale bso is dit lager, namelijk 91,4%.
- Het percentage C-attesten is gemiddeld 5,2%. In het totale bso is dit iets hoger, namelijk 5,9%.

- Procentueel is het percentage diploma's in de twee specialisatiejaren gelijkaardig, in *Mode-verkoop* is dat 92,9% en in *Modespecialisatie en trendstudie* is dat 92,5%. Het percentage C-attesten in het specialisatiejaar *Mode-verkoop* (4,9%) is iets hoger dan in het specialisatiejaar *Modespecialisatie en trendstudie* (4,4%).

Verhouding van de attesten in Se-n-Se tso

- Aangezien het studiegebied in tso slechts de Se-n-se *Creatie en patroonontwerpen* telt, gelden dezelfde attesteringscijfers voor de Se-n-se als voor het studiegebied.
- In de geanalyseerde periode is het percentage uitgereikte certificaten in de Se-n-Se van het studiegebied Mode gemiddeld 94,6%. In het totale tso is dit lager, namelijk 85,4%.
- Het percentage C-attesten is gemiddeld 2,5%. In het totale tso ligt dit hoger, namelijk 9,2%.

Verhouding bso – tso

- Gemiddeld genomen worden binnen het studiegebied Mode in het specialisatiejaar (bso) minder diploma's (92,5%) uitgereikt dan certificaten in de Se-n-Se (94,6%). Deze trend is omgekeerd voor het totale bso en tso.
- Er worden in het specialisatiejaar van het studiegebied Mode (5,2%) meer C-attesten uitgereikt dan in de Se-n-Se (2,5%). Dit in tegenstelling tot het percentage uitgereikte C-attesten in het hele tso en bso.

4.4 Vierde graad (bso)

Tabel 31 Attestering in het eerste leerjaar van de vierde graad bso

		A-attest		B-attest		C-attest		Onbekend		Totaal (N)
		Aantal (N)	Percentage	Aantal (N)	Percentage	Aantal (N)	Percentage	Aantal (N)	Percentage	
Studiegebied Mode	2008 - 2009	36	81,8%	0	0,0%	4	9,1%	4	9,1%	44
	2009 - 2010	23	59,0%	0	0,0%	3	7,7%	13	33,3%	39
	2010 - 2011	24	75,0%	0	0,0%	5	15,6%	3	9,4%	32
	2011 - 2012	39	90,7%	0	0,0%	3	7,0%	1	2,3%	43
	2012-2013*	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
	Gemiddelde	31	76,6%	0	0,0%	4	9,8%	5	13,5%	40
Mode vormgeving	2008 - 2009	36	81,8%	0	0,0%	4	9,1%	4	9,1%	44
	2009 - 2010	23	59,0%	0	0,0%	3	7,7%	13	33,3%	39
	2010 - 2011	24	75,0%	0	0,0%	5	15,6%	3	9,4%	32
	2011 - 2012	39	90,7%	0	0,0%	3	7,0%	1	2,3%	43
	2012-2013*	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
	Gemiddelde	31	76,6%	0	0,0%	4	9,8%	5	13,5%	40

*In 2013-2013 werd dit leerjaar niet meer ingericht.

Tabel 32 Attestering in het tweede leerjaar van de vierde graad bso

		Getuigschrift / Certificaat		C-attest		Onbekend		Totaal (N)
		Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	Aantal (N)	Percentage (%)	
Studiegebied Mode	2008 - 2009	24	92,3%	2	7,7%	0	0,0%	26
	2009 - 2010	23	92,0%	1	4,0%	1	4,0%	25
	2010 - 2011	15	93,8%	0	0,0%	1	6,3%	16
	2011 - 2012	18	94,7%	1	5,3%	0	0,0%	19
	2012 - 2013	29	96,7%	1	3,3%	0	0,0%	30
	Gemiddelde	22	93,9%	1	4,1%	0	2,1%	23
Modevormgeving	2008 - 2009	24	92,3%	2	7,7%	0	0,0%	26
	2009 - 2010	23	92,0%	1	4,0%	1	4,0%	25
	2010 - 2011	15	93,8%	0	0,0%	1	6,3%	16
	2011 - 2012	18	94,7%	1	5,3%	0	0,0%	19
	2012 - 2013	29	96,7%	1	3,3%	0	0,0%	30
	Gemiddelde	22	93,9%	1	4,1%	0	2,1%	23

Verhouding van de attesten in het eerste en tweede leerjaar van de vierde graad

- Aangezien het studiegebied in de vierde graad slechts de studierichting *Modevormgeving* telt, gelden dezelfde attesteringcijfers voor de studierichting als voor het studiegebied.
- In 2012 werd enkel nog het tweede leerjaar van de vierde graad ingericht, vanaf 2013-2014 wordt de vierde graad niet meer ingericht.
- Het percentage uitgereikte getuigschriften in het tweede leerjaar (93,9%) van de vierde graad ligt hoger dan het percentage uitgereikte A-attesten in het eerste leerjaar (76,6%).
- In het eerste leerjaar (9,8%) worden meer C-attesten uitgereikt dan in het tweede leerjaar (4,1%).

5 Aansluiting met het hoger onderwijs

De analyse van de aansluiting tussen het voltijds secundair onderwijs en het hoger onderwijs wordt opgedeeld per onderwijsvorm. Eerst wordt een overzicht geboden van de inhoudelijk verwante opleidingen in het hoger beroepsonderwijs (HBO5) en het hoger onderwijs.

Vervolgens geeft een overzichtstabel de uitstroomcijfers weer van de leerlingen die in het schooljaar 2011-2012 een diploma secundair onderwijs behaalden en als student instroomden in het hoger onderwijs tijdens het academiejaar 2012-2013. Hierbij wordt het gemiddeld studierendement van deze leerlingen weergegeven, wat een indicator is voor het welslagen in het hoger onderwijs. Het studierendement is de verhouding van het totaal aantal behaalde studiepunten ten opzichte van het aantal studiepunten waarvoor men was ingeschreven.

Ten derde geven tabellen per studierichting uit het secundair onderwijs een overzicht van de opleidingen waarin leerlingen die deze studierichting gevolgd hebben, instromen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de doorstroom naar professionele en academische bachelor. Enkel de inhoudelijk verwante opleidingen worden opgenomen. De andere opleidingen worden samengenomen in de categorie 'totaal van de (N) inhoudelijk niet-verwante opleidingen'. Ook hier wordt het gemiddeld studierendement vermeld.

Als bijkomende informatie zijn per studierichting tabellen overgenomen van Onderwijskiezer², die informatie verschaffen over het studierendement per studierichting van waaruit leerlingen doorstromen naar het hoger onderwijs. Hierbij wordt het gemiddelde genomen van zes academiejaren. Daarnaast wordt nagegaan hoeveel studenten een bachelordiploma behaalden na drie, vier en vijf jaar. Er zijn slechts gegevens beschikbaar van zodra er minstens dertig leerlingen doorstromen. Voor studierichtingen waar dit niet het geval is, wordt er geen tabel voorzien.

Voor Se-n-se en de voorbereidende jaren is de informatie in dit rapport beperkt tot het overzicht van inhoudelijk verwante opleidingen in HBO5 en het hoger onderwijs. Cijfers over de instroom vanuit Se-n-Se en de voorbereidende leerjaren zijn niet beschikbaar, waardoor de instroom in het hoger (beroeps)onderwijs en het studierendement niet besproken worden.

² Alle gegevens en extra informatie zijn beschikbaar op www.onderwijskiezer.be

5.1 Beroepssecundair onderwijs

5.1.1 Overzicht van inhoudelijk verwante opleidingen in het hoger (beroeps)onderwijs

Tabel 33 Inhoudelijk verwante opleidingen in het hoger (beroeps)onderwijs voor de specialisatiejaren in het studiegebied Mode

Studierichting	Hoger beroepsonderwijs	Professionele bachelor	Academische bachelor
Modespecialisatie en trendstudie	Design en textiel	Modetechnologie	/
Mode-verkoop	Design en textiel	Modetechnologie	/
Modevormgeving*	Design en textiel	Modetechnologie	/

*werd ingericht t.e.m. 31.08.2013.

5.1.2 Deelnemingsgraad en slaagcijfers in het eerste jaar hoger onderwijs

Tabel 34 Deelnemingsgraad en gemiddeld studierendement van studenten met een vooropleiding (specialisatiejaar) in bso in het studiegebied Mode

Studierichting	Aantal (N) uitstromers SO (2011 – 2012)	Aantal (N) studenten HO (2012 – 2013)			Percentage (%) van de uitstroom			Gemiddeld studierendement (%)	
		Professionele bachelor	Academische bachelor	Totaal	Professionele bachelor	Academische bachelor	Totaal	Professionele bachelor	Academische bachelor
bso	10.076	1.536	89	1.625	15,2%	0,9%	16,1%	38,1%	32,0%
Studiegebied Mode	140	19	0	19	13,6%	0,0%	13,6%	38,0%	
Mode-verkoop	88	16	0	16	18,2%	0,0%	18,2%	40,5%	
Modespecialisatie en trendstudie	13	3	0	3	23,1%	0,0%	23,1%	23,6%	
Modevormgeving*	39	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%		

* werd ingericht t.e.m. 31.08.2013.

Tabel 35 Studiekeuze (PBA) en –rendement van studenten met een vooropleiding in het specialisatiejaar Mode-verkoop

Opleiding professionele bachelor		Aantal studenten	Gemiddeld studierendement
Inhoudelijk verwante opleidingen	Modetechnologie	3	85,6%
Inhoudelijk niet-verwante opleidingen	Totaal (5)	13	29,5%
Totaal		16	40,5%

Tabel 36 Studiekeuze (PBA) en –rendement van studenten met een vooropleiding in het specialisatiejaar Modespecialisatie en trendstudie

Opleiding professionele bachelor		Aantal studenten	Gemiddeld studierendement
Inhoudelijk verwante opleidingen	Modetechnologie	1	21,7%
Inhoudelijk niet-verwante opleidingen	Totaal (2)	2	24,2%
Totaal		3	23,6%

Voor leerlingen uit het studiegebied Mode zijn de doorstroommogelijkheden naar inhoudelijk verwante studies in het hoger beroepsonderwijs of het hoger onderwijs beperkt. Leerlingen kunnen doorstromen naar de professionele bachelor *Modetechnologie* en naar de HBO5-opleiding design en textiel (dat echter niet in onderstaande cijfers zit).

Doorstroom academiejaar 2012-2013

- In het schooljaar 2011-2012 verlieten 140 leerlingen de school met een diploma dat ze behaald hebben in een specialisatiejaar van het studiegebied Mode. Daarvan stroomde 13,6% (19 leerlingen) door naar het hoger onderwijs in het daaropvolgende academiejaar 2012-2013. Het aantal leerlingen dat naar het hoger onderwijs gaat vanuit een specialisatiejaar Mode is daarmee lager dan de 16,1% (1.625 leerlingen) uit het hele bso dat een studie in het hoger onderwijs aanvat.
- Van de 88 leerlingen die een diploma behaalden in het specialisatiejaar *Mode-verkoop* stroomden 16 leerlingen (18,2%) onmiddellijk door naar een professionele bachelor. Geen enkele leerling schreef zich in voor een academische bachelor.
- Van de 13 leerlingen die een diploma behaalden in het specialisatiejaar *Modespecialisatie en trendstudie* stroomden 3 leerlingen (23,1%) onmiddellijk door naar het hoger onderwijs. Geen enkele leerling schreef zich in voor een academische bachelor.
- Van de 39 leerlingen die een diploma behaalden in de vierde graad *Modevormgeving* stroomde geen enkele leerling onmiddellijk door naar het hoger onderwijs.

Studierendement academiejaar 2012-2013

- Het studierendement in het studiegebied Mode ligt in het academiejaar 2012-2013 op 38,0% voor professionele bachelors. Dat is gelijkaardig aan de 38,1% voor de professionele bachelors in het hele bso. Er stromen geen leerlingen door naar een academische bachelor.
- Het gemiddeld studierendement voor het academiejaar 2012-2013 van de leerlingen uit het specialisatiejaar *Mode-verkoop* (40,5%) is voor de professionele bachelor zowat gelijk aan het gemiddelde in het studiegebied Mode (38,0%).
Van de leerlingen die kozen voor een professionele bachelor, volgde 18,8% (3 leerlingen) een inhoudelijk verwante opleiding. Zij volgen een professionele bachelor *Modetechnologie* met een studierendement van 85,6%.
- Het gemiddeld studierendement voor het academiejaar 2012-2013 van de leerlingen uit het specialisatiejaar *Modespecialisatie en trendstudie* ligt voor de professionele bachelor lager (23,6%) dan het gemiddelde in het studiegebied Mode (38,0%).
Van de leerlingen die kozen voor een professionele bachelor, volgde 33,3% (1 leerling) een inhoudelijk verwante opleiding. Zij volgen een professionele bachelor *Modetechnologie* met een studierendement van 21,7%.

5.2 Technisch secundair onderwijs

5.2.1 Overzicht van inhoudelijk verwante opleidingen in het hoger (beroeps)onderwijs

Tabel 37 Inhoudelijk verwante opleidingen in het hoger (beroeps)onderwijs voor de studierichtingen van het 2de leerjaar van de derde graad tso en de Se-n-Se in het studiegebied Mode

Studierichting	Hoger beroepsonderwijs	Professionele bachelor	Academische bachelor
2 ^{de} lrj 3 ^{de} graad			
Creatie en mode	Design en textiel	Modetechnologie	Beeldende kunsten
Se-n-Se			
Creatie en patroonontwerpen	Design en textiel	Modetechnologie	Beeldende kunsten

5.2.2 Deelnemingsgraad en slaagcijfers in het eerste jaar hoger onderwijs

Tabel 38 Deelnemingsgraad en gemiddeld studierendement van studenten met een vooropleiding (2de leerjaar 3de graad) in tso in het studiegebied Mode

Studierichting	Aantal (N) uitstromers SO (2011 – 2012)	Aantal (N) studenten HO (2012 – 2013)			Percentage (%) van de uitstroom			Gemiddeld studierendement (%)	
		Professionele bachelor	Academische bachelor	Totaal	Professionele bachelor	Academische bachelor	Totaal	Professionele bachelor	Academische bachelor
tso	19.648	12.038	1.737	13.775	61,3%	8,8%	70,1%	63,9%	43,9%
Studiegebied Mode	116	64	8	72	55,2%	6,9%	62,1%	66,8%	50,2%
Creatie en mode	116	64	8	72	55,2%	6,9%	62,1%	66,8%	50,2%

Tabel 39 Studiekeuze (PBA) en -rendement van studenten met een vooropleiding in de studierichting Creatie en mode

Opleiding professionele bachelor		Aantal studenten	Gemiddeld studierendement
Inhoudelijk verwante opleidingen	Modetechnologie	8	92,7%
Inhoudelijk niet-verwante opleidingen	Totaal (20)	56	62,9%
Totaal		64	66,8%

Tabel 40 Studiekeuze (ABA) en -rendement van studenten met een vooropleiding in de studierichting Creatie en mode

Opleiding academische bachelor		Aantal studenten	Gemiddeld studierendement
Inhoudelijk verwante opleidingen	Beeldende kunsten	2	75,8%
Inhoudelijk niet-verwante opleidingen	Totaal (6)	6	41,4%
Totaal		8	50,2%

5.2.3 Informatie Onderwijskiezer

Tabel 41 Gemiddeld studierendement (2007-2012) van studenten in de PBA met een vooropleiding in de studierichting Creatie en mode

Professionele bachelor	Aantal studenten	Participatiegraad	Gemiddeld SR	SR 0%	SR 1-24%	SR 25-49%	SR 50-84%	SR 85-100%	SR nvt
Interieurvormgeving	36	4,32%	62,22%	6	3	5	3	17	2
Kleuteronderwijs	86	10,31%	69,03%	8	9	6	18	41	4
Lager onderwijs	30	3,60%	45,34%	8	3	3	8	6	2
Modetechnologie	47	5,64%	82,84%		5	3	7	31	1
Orthopedagogie	34	4,08%	50,10%	5	5	5	8	9	2
Secundair onderwijs	70	8,39%	66,64%	12	5	3	13	34	3

Tabel 42 Gemiddeld studierendement (2007-2012) van studenten in de ABA met een vooropleiding in de studierichting Creatie en mode

Academische bachelor	Aantal studenten	Participatiegraad	Gemiddeld SR	SR 0%	SR 1-24%	SR 25-49%	SR 50-84%	SR 85-100%	SR nvt
Beeldende kunsten	46	5,52%	61,64%	4	8	4	7	20	3

Tabel 43 Percentage behaalde bachelordiploma's (2007-2012) van studenten met een vooropleiding in de studierichting Creatie en mode

Aantal studenten 472
Aantal studenten rechtstreeks naar HO 283
Participatiegraad 59,96%

Bachelordiploma behaald						Geen bachelordiploma behaald
Professionele bachelor			Academische bachelor			
na 3 jaar	na 4 jaar	na 5 jaar	na 3 jaar	na 4 jaar	na 5 jaar	na 5 jaar
19,79%	11,66%	5,30%	2,12%	0,71%	0,71%	59,72%

Bron: Onderwijskiezer

Doorstroom academiejaar 2012-2013

- In het schooljaar 2011-2012 verlieten 116 leerlingen de school met een diploma dat ze behaalden in een tso-studierichting van het studiegebied Mode. Daarvan stroomde 62,1% (72 leerlingen) door naar het hoger onderwijs in het daaropvolgende academiejaar 2012-2013. Het aantal leerlingen dat naar het hoger onderwijs gaat vanuit een tso-studierichting binnen het studiegebied Mode is aldus lager dan in tso (70,1%).
- Van de 116 leerlingen die een diploma behaalden in de studierichting *Creatie en mode*, schreven 72 leerlingen zich onmiddellijk in het hoger onderwijs in: 64 leerlingen (55,2%) stroomden door naar een professionele bachelor en 8 leerlingen (6,9%) naar een academische bachelor.

Studierendement academiejaar 2012-2013

- Het studierendement in het studiegebied Mode ligt voor tso-studierichtingen in het academiejaar 2012-2013 op 66,8% voor professionele bachelors. Dit is iets hoger dan het studierendement in het totale tso, namelijk 63,9%. Voor academische bachelors is het studierendement in Mode 50,2%, wat hoger is dan 43,9% in tso.
- Het gemiddeld studierendement van de leerlingen die vanuit *Creatie en mode* doorstromen naar een academische bachelor (50,2%) ligt hoger dan het gemiddelde van 43,9% in het hele tso.
- Het gemiddeld studierendement van de leerlingen uit *Creatie en mode* ligt met 66,8% hoger dan het gemiddelde van 63,9% in het hele tso in de professionele bachelors.
- Van al de leerlingen die kozen voor een professionele bachelor, volgde 12,5% een inhoudelijk verwante opleiding. Voor de academische bachelor was dit 25,0%. Acht leerlingen (12,5%) volgen een professionele bachelor *Modetechnologie* met een studierendement van 92,7%. Twee leerlingen volgen de academische bachelor *Beeldende kunsten* met een studierendement van 75,8%.

Studiekeuze en studierendement Onderwijskiezer

De gegevens van Onderwijskiezer die een beeld schetsen van de deelname aan en het gemiddeld studierendement in hoger onderwijs voor een periode van 6 academiejaren, geven het volgende beeld:

- Van 2007 tot 2012 stroomde vanuit de studierichting *Creatie en mode* de grootste groep leerlingen door naar de opleiding *Onderwijs: kleuteronderwijs* binnen de professionele bachelors. In deze opleiding werd een studierendement behaald van 69,0%. In de academische bachelors werd vooral gekozen voor de opleiding *Beeldende kunsten* met een gemiddeld studierendement van 61,6%. Meer dan de helft (59,7%) van de leerlingen die uitstroomden en rechtstreeks naar het hoger onderwijs gingen, behaalden na 5 jaar geen bachelordiploma.

6 Aansluiting met de arbeidsmarkt

De analyse van de aansluiting tussen het voltijds secundair onderwijs en de arbeidsmarkt maakt gebruik van de schoolverlatersstudies³ van VDAB uit 2013 en 2014. De onderstaande tabellen schetsen een beeld van de tewerkstellingskansen van de schoolverlaters. De gegevens zijn opgenomen per graad, onderwijsvorm, studiegebied en indien mogelijk per studierichting.

De tabellen vertrekken van het begrip ‘schoolverlater’: het aantal schoolverlaters wordt berekend op basis van tellingen die op bepaalde tijdstippen worden uitgevoerd door het Ministerie van Onderwijs en Vorming. De schoolverlaters zijn diegenen die een diploma of getuigschrift behaalden van het tweede of derde jaar van de derde graad en het volgende jaar niet meer ingeschreven zijn in een onderwijsinstelling die onderworpen is aan de regelgeving van het Ministerie van Onderwijs en Vorming. Dit zijn ook de studenten die in het hoger onderwijs hun studies voortijdig stopzetten, maar voordien een diploma behaalden in de derde graad. Een aantal leerlingen besluit om na het secundair onderwijs verder te studeren in het buitenland of aan een instelling van de Franse Gemeenschap. Voor het Ministerie van Onderwijs en Vorming zijn dit ook schoolverlaters omdat ze niet meer ingeschreven zijn in een onderwijsinstelling die onderworpen is aan de regelgeving van het ministerie (bron: Schoolverlatersenquête VDAB, 2014).

Wanneer schoolverlaters zich inschrijven als werkzoekende bij de VDAB, dan worden ze opgenomen in de VDAB-bestanden. Deze leerlingen vallen in dit hoofdstuk onder de rubriek ‘Inschrijvingen bij de VDAB’. Van alle schoolverlaters die in het VDAB-schoolverlatersbestand voorkomen, wordt nagegaan wie één jaar na het verlaten van het onderwijs nog als werkzoekende staat ingeschreven. Dat aantal wordt in absolute cijfers weergegeven en wordt vergeleken met het totaal aantal schoolverlaters.

De schoolverlaters die één jaar na het verlaten van de school nog als werkzoekende bij de VDAB zijn ingeschreven, zijn niet noodzakelijk allemaal gedurende die volledige periode werkloos geweest. Zij die in de periode tussen het verlaten van de school en 30 juni van het jaar nadien geen enkele werkervaring hebben opgedaan, worden in de rubriek ‘Schoolverlaters zonder werkervaring na 1 jaar’ opgenomen. Het aandeel van deze groep wordt eveneens uitgedrukt in een percentage ten opzichte van het totaal aantal schoolverlaters.

³ De volledige informatie is terug te vinden in de brochure ‘Werkzoekende schoolverlaters in Vlaanderen’ die VDAB jaarlijks publiceert.

6.1 Tweede graad

Tabel 44 Aantal (werkzoekende) schoolverlaters (tweede graad)

		Alle schoolverlaters	Inschrijvingen bij VDAB	Nog werkzoekende schoolverlaters na 1 jaar		Schoolverlaters zonder werkervaring na 1 jaar	
		Totaal (N)	Totaal (N)	Totaal (N)	Totaal (%)	Totaal (N)	Totaal (%)
bso (totaal)	2010 - 2011	2.515	2.289	793	31,4%	259	7,8%
	2011 - 2012	2.348	2.157	739	31,5%	244	10,4%
Studiegebied Mode bso	2010 - 2011	53	48	18	34,0%	9	17,0%
	2011 - 2012	57	51	12	21,1%	4	7,0%
tso (totaal)	2010 - 2011	1.559	1.264	305	19,6%	112	7,2%
	2011 - 2012	1.438	1.168	302	21,0%	113	7,9%
Studiegebied Mode tso	2010 - 2011	9	8	1	11,1%	1	11,1%
	2011 - 2012	6	6	1	16,7%	1	16,7%

6.2 Derde en vierde graad en Se-n-Se

Tabel 45 Aantal (werkzoekende) schoolverlaters derde en vierde graad bso

		Alle schoolverlaters	Inschrijvingen bij VDAB	Nog werkzoekende schoolverlaters na 1 jaar		Schoolverlaters zonder werkervaring na 1 jaar	
		Totaal (N)	Totaal (N)	Totaal (N)	Totaal (%)	Totaal (N)	Totaal (%)
bso (totaal)	2010 - 2011	12.999	11.492	1.465	11,3%	466	3,6%
	2011 - 2012	13.041	11.669	1.724	13,2%	513	3,9%
Studiegebied Mode bso	2010 - 2011	172	164	22	12,8%	8	4,7%
	2011 - 2012	163	157	26	16,0%	7	4,3%
Moderealisatie en -verkoop	2010 - 2011	65	62	13	20,0%	4	6,2%
	2011 - 2012	59	55	12	20,3%	4	6,8%
Mode-verkoop (specialisatiejaar)	2010 - 2011	81	80	8	9,9%	4	4,9%
	2011 - 2012	82	80	13	15,9%	3	3,7%
Modespecialisatie en trendstudie (specialisatiejaar)	2010 - 2011	12	10	1	8,3%	0	0,0%
	2011 - 2012	9	9	1	11,1%	0	0,0%
Modevormgeving (4 ^{de} graad)	2010 - 2011	14	12	0	0,0%	0	0,0%
	2011 - 2012	13	13	0	0,0%	0	0,0%

Tabel 46 Aantal (werkzoekende) schoolverlaters derde graad tso en Se-n-Se

		Alle schoolverlaters	Inschrijvingen bij VDAB	Nog werkzoekende schoolverlaters na 1 jaar		Schoolverlaters zonder werkervaring na 1 jaar	
		Totaal (N)	Totaal (N)	Totaal (N)	Totaal (%)	Totaal (N)	Totaal (%)
tso (totaal)	2010 - 2011	11.881	9.983	1.315	11,1%	438	3,7%
	2011 - 2012	11.955	10.089	1.525	12,8%	586	4,9%
Studiegebied Mode	2010 - 2011	84	65	8	9,5%	2	2,4%
	2011 - 2012	80	65	14	17,5%	6	7,5%
Creatie en mode	2010 - 2011	79	61	8	10,1%	2	2,5%
	2011 - 2012	71	57	12	16,9%	6	8,5%
Creatie en patroon ontwerpen (Se-n-Se)	2010 - 2011	5	4	0	0,0%	0	0,0%
	2011 - 2012	9	8	2	22,2%	0	0,0%

Tweede graad

Werkzoekende schoolverlaters na één jaar

- Het percentage schoolverlaters uit de tweede graad bso van het studiegebied Mode dat na een jaar nog werkzoekend is, ligt voor de schoolverlaters na het schooljaar 2010-2011 (34,0%) in dezelfde lijn als in het hele bso (31,4%). Voor de schoolverlaters na 2011-2012 ligt dit in het studiegebied Mode lager (21,1%) dan in het totale bso (31,5%).
- Het percentage schoolverlaters uit de tweede graad tso van het studiegebied Mode dat na een jaar nog werkzoekend is (11,1%-16,7%), ligt lager in dan in het hele tso (19,6%- 21,0%).

Schoolverlaters zonder werkervaring na 1 jaar

- Het percentage schoolverlaters uit de tweede graad bso van het studiegebied Mode dat na een jaar nog geen werkervaring heeft (17%-7%) ligt in lijn met percentage in bso (7,8% -10,4%).
- Het percentage schoolverlaters uit de tweede graad tso van het studiegebied Mode dat na een jaar nog geen werkervaring heeft (11,1%-16,7%), ligt hoger dan het percentage in het hele tso (7,2%- 7,9%).

Derde graad

Werkzoekende schoolverlaters na één jaar

- Het percentage schoolverlaters uit bso Mode dat na een jaar nog werkzoekend is, bedraagt 12,8% voor de schoolverlaters na 2010-2011 en 16,0% voor die na 2011-2012. Dat is iets hoger dan in het hele bso (11,3% - 13,2%).
- In de derde graad levert de studierichting *Moderealisatie en -verkoop* procentueel meer schoolverlaters die na een jaar nog werkzoekend zijn (20,0% - 20,3%).
- Het percentage aan werkzoekende schoolverlaters na 1 jaar is lager in de specialisatiejaren *Modespecialisatie en trendstudie* (8,3% - 11,1%) en *Mode-verkoop* (9,9% - 15,9%).
- De studierichting in de vierde graad (inmiddels afgebouwd) *Modevormgeving* had het laagste percentage aan werkzoekende schoolverlaters na een jaar (0% - 0%).

- Het percentage schoolverlaters dat na een jaar nog werkzoekend is vanuit tso-studierichtingen in het studiegebied Mode, bedraagt 9,5% voor de schoolverlaters na het schooljaar 2010-2011 en 17,5% voor die na 2011-2012. Dat is voor de schoolverlaters na 2010-2011 lager dan in het hele tso (11,1%) maar hoger voor de schoolverlaters na 2011-2012 (12,8% in tso).
- In de derde graad levert de studierichting *Creatie en mode* bij de schoolverlaters na 2010-2011 procentueel meer schoolverlaters die na een jaar nog werkzoekend zijn (10,1%) en iets minder voor de schoolverlaters na 2011-2012 (16,9%).
- In de Se-n-Se *Creatie en patroonontwerpen* zijn er voor de schoolverlaters na 2010-2011 minder (0,0%) schoolverlaters die na een jaar nog werkzoekend zijn, maar voor de cohorte schoolverlaters na 2011-2012 zijn er meer (22,2% - 2 leerlingen).

Schoolverlaters zonder werkervaring na één jaar

- Het percentage schoolverlaters uit bso-studierichtingen in het studiegebied Mode dat na één jaar nog geen werkervaring heeft, bedraagt 4,7% bij de schoolverlaters na 2010-2011 en 4,3% bij die na 2011-2012. Dat is iets hoger dan in het hele bso (3,6% - 3,9%).
- In de derde graad levert de studierichting *Moderealisatie en -verkoop* procentueel meer schoolverlaters die na een jaar nog geen werkervaring hebben (6,2% - 6,8%).
- Het specialisatiejaar *Modespecialisatie en trendstudie* heeft een veel lager percentage aan schoolverlaters zonder werkervaring na 1 jaar (0% - 0%). Het grootste specialisatiejaar *Mode-verkoop* heeft bij de schoolverlaters na 2010-2011 4,9% en bij die na 2011-2012 3,7% schoolverlaters die na één jaar geen werkervaring hebben.
De studierichting in de vierde graad (inmiddels afgebouwd) *Modevormgeving* heeft ook geen schoolverlaters zonder werkervaring na één jaar (0%-0%).

- Het percentage schoolverlaters uit tso Mode dat na één jaar nog zonder werkervaring is, ligt voor de schoolverlaters na 2010-2011 met 2,4% lager dan in het hele tso (3,7%). Voor de schoolverlaters na 2011-2012 ligt het percentage hoger in Mode tso (7,5%) dan in het hele tso (4,9%).

- Bij de schoolverlaters na 2010-2011 blijft 2,5% van de schoolverlaters uit het tweede leerjaar van de derde graad *Creatie en mode* langer dan één jaar zonder werkervaring. Bij de schoolverlaters na 2011-2012 is dit 8,5%.
- Uit de Se-n-Se *Creatie en patroonontwerpen* blijft geen enkele leerling langer dan één jaar zonder werkervaring.

7 Finaliteit

Op basis van de beschrijving van de studierichtingen in het studierichtingsprofiel (hoofdstuk 1) en van de gegevens over de aansluiting met het hoger onderwijs (hoofdstuk 5) en de aansluiting met de arbeidsmarkt (hoofdstuk 6) wordt per studierichting aangegeven of de finaliteit tewerkstelling is, doorstroom naar verdere opleidingen of beide. Mogelijke vervolgoopleidingen zijn een academische bachelor, een professionele bachelor, hoger beroepsonderwijs of specialisatiejaar/Se-n-Se.

Beroepssecundair onderwijs

Tabel 47 Finaliteit derde graad bso

Studierichting	Academische bachelor	Professionele bachelor	Hoger beroepsonderwijs	Specialisatiejaar	Arbeidsmarkt
Moderealisisatie en -verkoop				x	(x)

(x) betekent dat de finaliteit onvoldoende waargemaakt wordt.

Tabel 48 Finaliteit specialisatiejaar

Specialisatiejaar	Academische bachelor	Professionele bachelor	Hoger beroepsonderwijs	Specialisatiejaar	Arbeidsmarkt
Mode-verkoop			x		(x)
Modespecialisatie en trendstudie			x		x

(x) betekent dat de finaliteit onvoldoende waargemaakt wordt.

Technisch secundair onderwijs

Tabel 49 Finaliteit derde graad tso

Studierichting	Academische bachelor	Professionele bachelor	Hoger beroepsonderwijs	Se-n-Se	Arbeidsmarkt
Creatie en mode		(x)	x	x	(x)

(x) betekent dat de finaliteit onvoldoende waargemaakt wordt.

Tabel 50 Finaliteit Se-n-Se

Se-n-Se	Academische bachelor	Professionele bachelor	Hoger beroepsonderwijs	Se-n-Se	Arbeidsmarkt
Creatie en patroonontwerpen			x		(x)

Op basis van de screening stellen we vast dat de 3 bso-studierichtingen (waarvan 1 6bso en 2 specialisatiejaren) van het studiegebied Mode arbeidsmarktgerichte studierichtingen zijn, weliswaar met wisselend succes op de arbeidsmarkt:

- *Moderealiserie en -verkoop* (6bso) en *Mode-verkoop* (specialisatiejaar) bieden slechte arbeidsmarktperspectieven, aangezien zowat een vijfde van de afgestudeerden nog werkzoekend is één jaar na afstuderen.
- *Modespecialisatie en trendstudie* (specialisatiejaar) biedt gemiddelde arbeidsmarktperspectieven.

De tso-studierichting *Creatie en mode* kan ingedeeld worden bij de dubbele finaliteitsrichtingen: meer dan 60% van de afgestudeerden stroomt door naar een bacheloropleiding. Daar zijn de slaagkansen echter enkel voldoende in het eerste jaar van de professionele bachelors, maar niet op langere termijn. 60% van de bachelorstudenten afkomstig uit *Creatie en Mode* heeft na 5 jaar immers nog geen bachelordiploma behaald. Ook op de arbeidsmarkt zijn de perspectieven ongunstig: 17% van de afgestudeerden is nog werkzoekend één jaar na afstuderen. Kortom, *Creatie en mode* maakt noch haar doorstroomgerichtheid, noch haar arbeidsmarktgerichtheid waar.

De Se-n-Se *Creatie en patroonontwerpen* is een arbeidsmarktgerichte studierichting, maar biedt ongunstige arbeidsmarktperspectieven: een vijfde van de afgestudeerden is nog werkzoekend één jaar na afstuderen.

Samenvatting screening Mode

De screening van het studiegebied Mode bestaat uit een analyse van het studietoeraanbod in het voltijds regulier secundair onderwijs tussen het schooljaar 2008-2009 en het schooljaar 2012-2013. Gemiddelde cijfers in de onderstaande analyse beslaan altijd deze periode. Bij enkele thema's wordt echter ingezoomd op één schooljaar. Dan wordt telkens expliciet vermeld dat de cijfers enkel betrekking hebben op het schooljaar 2012-2013.

In de grafieken worden per onderwijsvorm systematisch cijfers weergegeven over het studiegebied, de graden en de verschillende studierichtingen. Specialisatiejaren, Se-n-Se opleidingen en voorbereidende jaren op het hoger onderwijs worden in deze analyse steeds ondergebracht in een aparte categorie.

Beeld van het studiegebied

Overzicht studietoeraanbod Mode

	bso	tso
Tweede graad	Moderealisatie en -presentatie	Creatie en mode
Derde graad	Moderealisatie en -verkoop	Creatie en mode
Specialisatiejaar of Se-n-Se	Mode-verkoop Modespecialisatie en trendstudie	Creatie en patroonontwerpen
Vierde graad	Modevormgeving*	

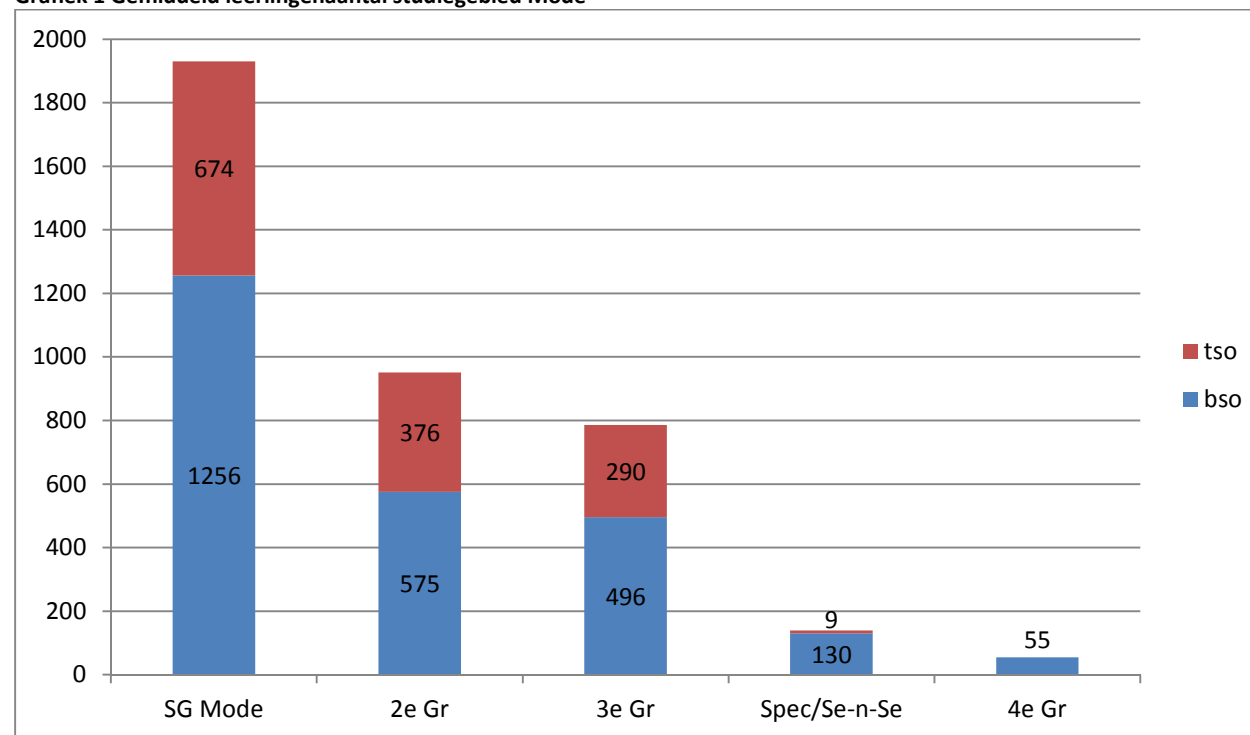
* De vierde graad *Modevormgeving* werd ingericht tot en met het schooljaar 2012-2013.

Leerlingenaantal

Mode is een relatief klein studiegebied. Het studieaanbod is beperkt. Er is één studierichting in de tweede en derde graad bso en één studierichting in de tweede en derde graad tso. Er zijn twee specialisatiejaren en één Se-n-Se. Tussen het schooljaar 2008-2009 en 2012-2013 zaten er gemiddeld 1.930 leerlingen in het studiegebied Mode. In bso vertegenwoordigt het studiegebied Mode 1,7% van alle leerlingen. Dat aandeel blijft ongewijzigd gedurende de geanalyseerde periode. In tso is het aandeel van de leerlingen zowat gelijk gebleven van 0,8% in het schooljaar 2008-2009 naar 0,7% in het schooljaar 2012-2013.

Grafiek 1 toont het gemiddeld aantal leerlingen in de geanalyseerde periode voor het hele studiegebied en per graad, specialisatiejaar of Se-n-Se.

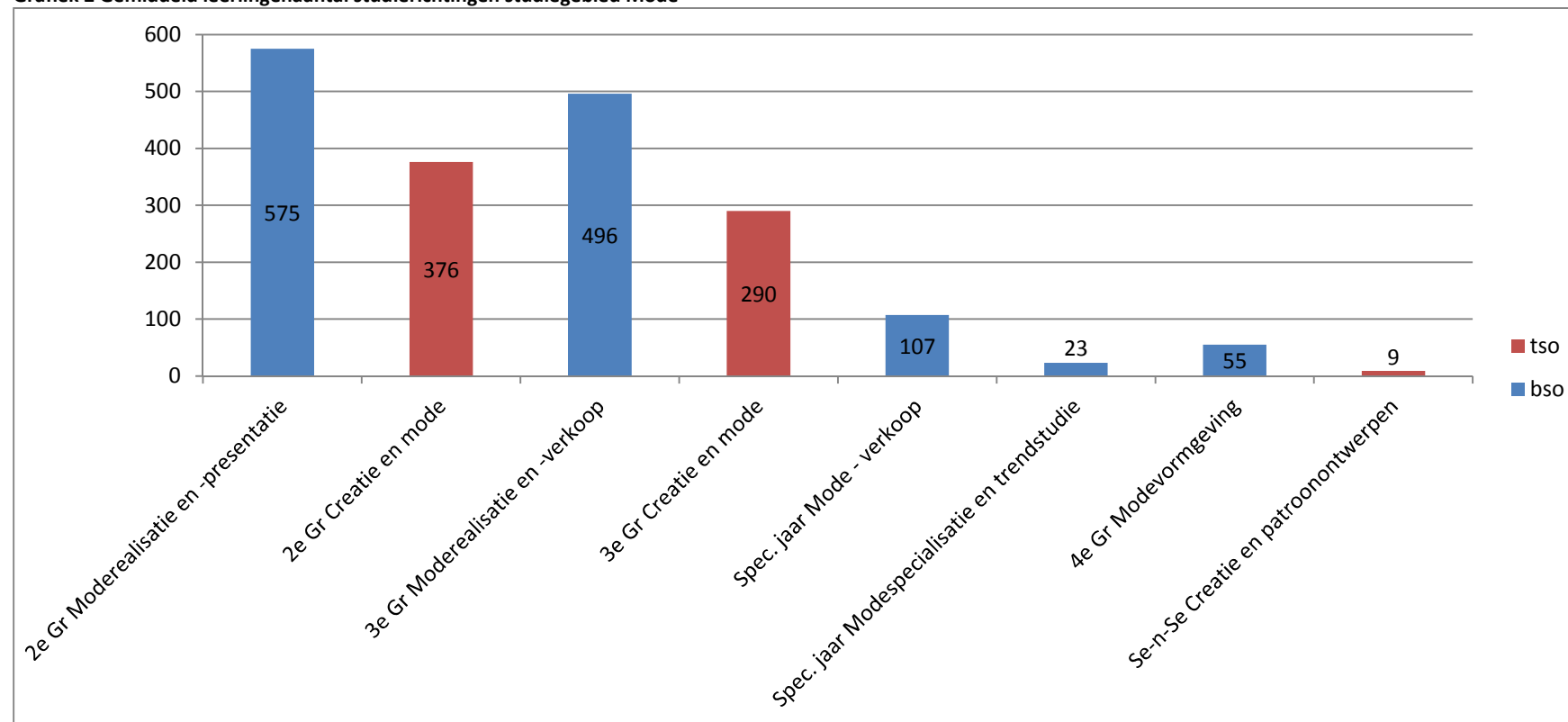
Grafiek 1 Gemiddeld leerlingenaantal studiegebied Mode

Noot: De vierde graad *Modevormgeving* werd ingericht tot en met het schooljaar 2012-2013.

Grafiek 2 bevat dezelfde informatie als grafiek 1 maar dan op het niveau van de studierichtingen.

Grafiek 2 Gemiddeld leerlingenaantal studierichtingen studiegebied Mode

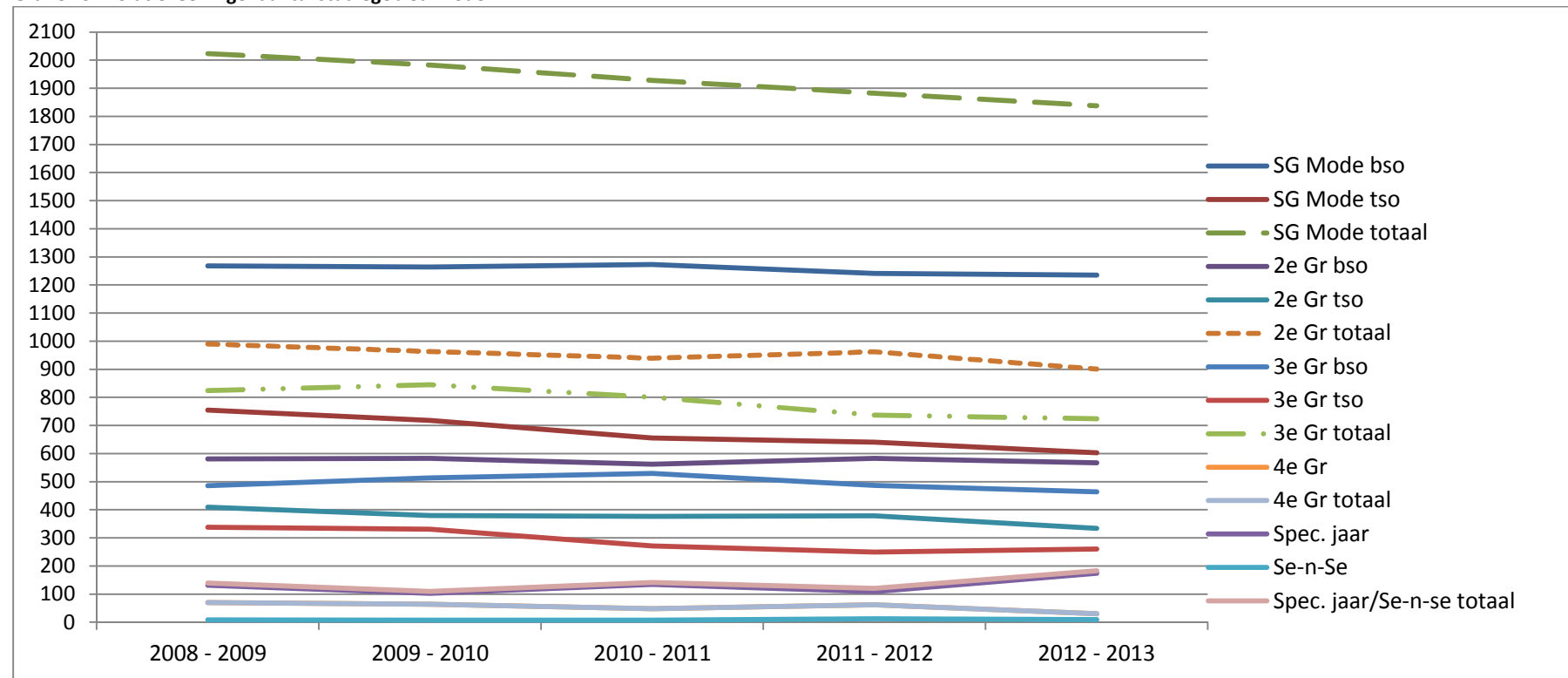

Noot: De vierde graad *Modevormgeving* werd ingericht tot en met het schooljaar 2012-2013.

Evolutie van het leerlingenaantal

In de geanalyseerde periode kent het studiegebied Mode een daling van 9,1%. Deze daling is te wijten aan de sterke daling van 20,1% in tso. In bso blijft de daling beperkt tot 2,6%.

Grafiek 3 Evolutie leerlingenaantal studiegebied Mode

Provinciale spreiding

In bso is meer dan 75% van de leerlingen ingeschreven in de provincie Antwerpen en West-Vlaanderen. In tso zit meer dan 95% van de leerlingen in de provincie Antwerpen, Oost-of West-Vlaanderen. Er zijn dan ook provincies waar er slechts een beperkt studieaanbod is.

Het specialisatiejaar *Mode-verkoop* wordt niet aangeboden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het specialisatiejaar *Modespecialisatie en trendstudie* wordt niet aangeboden in Limburg, Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant. De *Se-n-Se Creatie en patroonontwerpen* kan niet gevolgd worden in Limburg, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en Vlaams-Brabant.

Herkomst

Bij aanvang van de tweede graad bso komen de leerlingen voornamelijk uit de beroepenvelden Mode-verzorging-voeding en Kantoor-verkoop-mode. Er is nog een noemenswaardige instroom vanuit basisopties *Creatie en vormgeving* en *Sociale en technische vorming*. In het tweede leerjaar komt meer dan drie vierde van de leerlingen uit de eigen studierichting. De overige instroom komt uit uiteenlopende studierichtingen.

In tso komt de instroom met meer dan 50% uit de basisoptie *Creatie en vormgeving*. Er is ook een aanzienlijke instroom uit *Sociale en technische vorming* en *Moderne wetenschappen*. In het tweede leerjaar komt meer dan vier vijfde van de leerlingen uit de eigen studierichting. De overige instroom komt uit uiteenlopende studierichtingen.

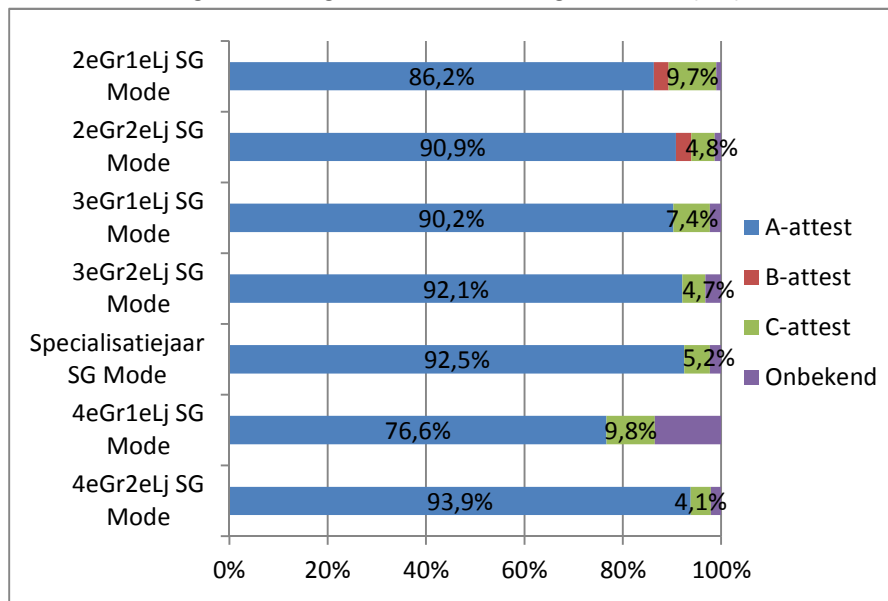
Bij aanvang van de derde graad is er zowel in bso als tso telkens nog een zij-instroom van minder dan 10% uit uiteenlopende studierichtingen.

Attestering

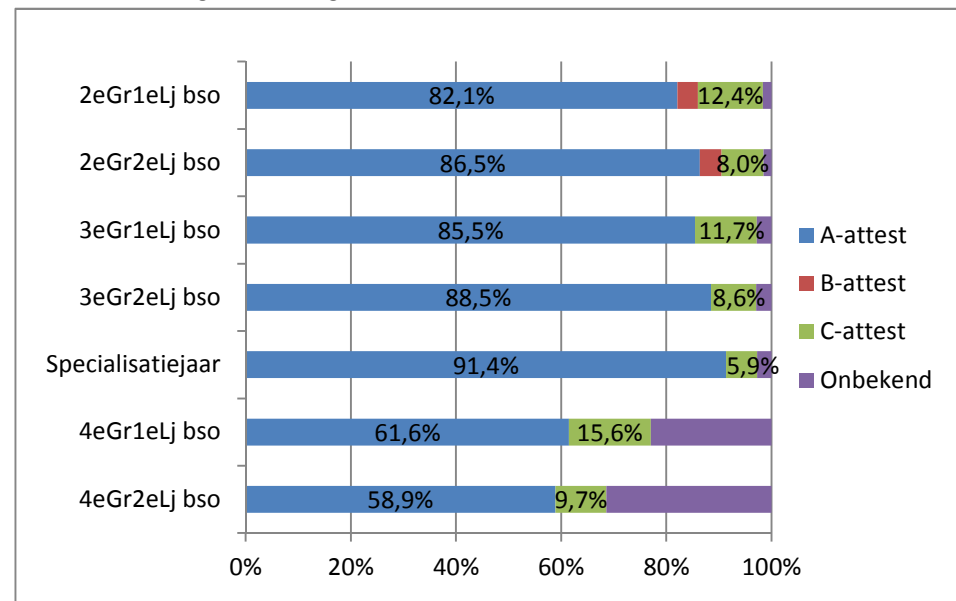
Het percentage C-attesten van de leerlingen bso in het studiegebied Mode ligt in de geanalyseerde vijf schooljaren aanzienlijk lager dan in het totale bso, behalve in de specialisatiejaren. Logischerwijs liggen de slaagpercentages van de leerlingen in het studiegebied Mode in de geanalyseerde 5 schooljaren hoger dan in het totale bso.

Grafiek 4 geeft de verhouding weer tussen het percentage A-attesten, B-attesten en C-attesten per leerjaar in bso van het studiegebied Mode. Grafiek 5 maakt de vergelijking met het totale bso.

Grafiek 4 Onderlinge verhouding attesten in het studiegebied Mode (bso)

Grafiek 5 Onderlinge verhouding attesten in bso

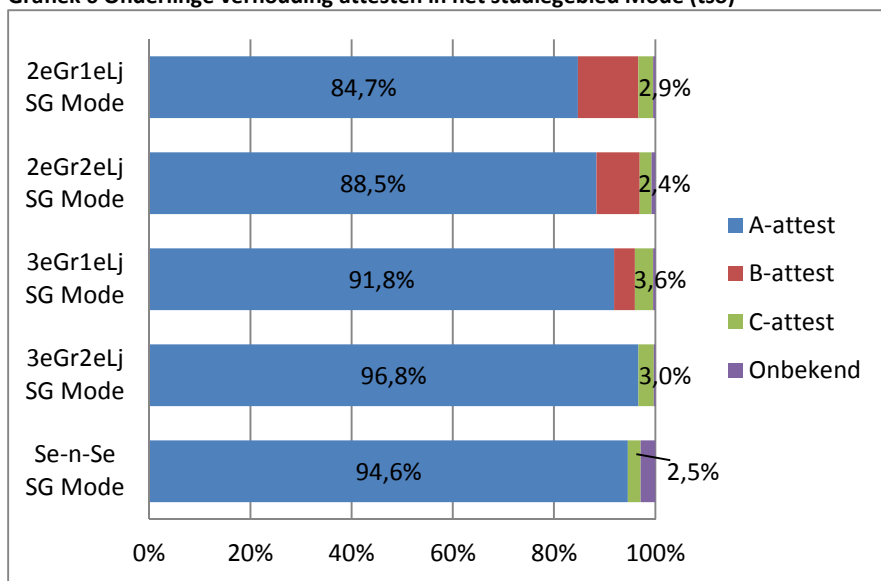

Noot: De vierde graad *Modevormgeving* werd ingericht tot en met het schooljaar 2012-2013.

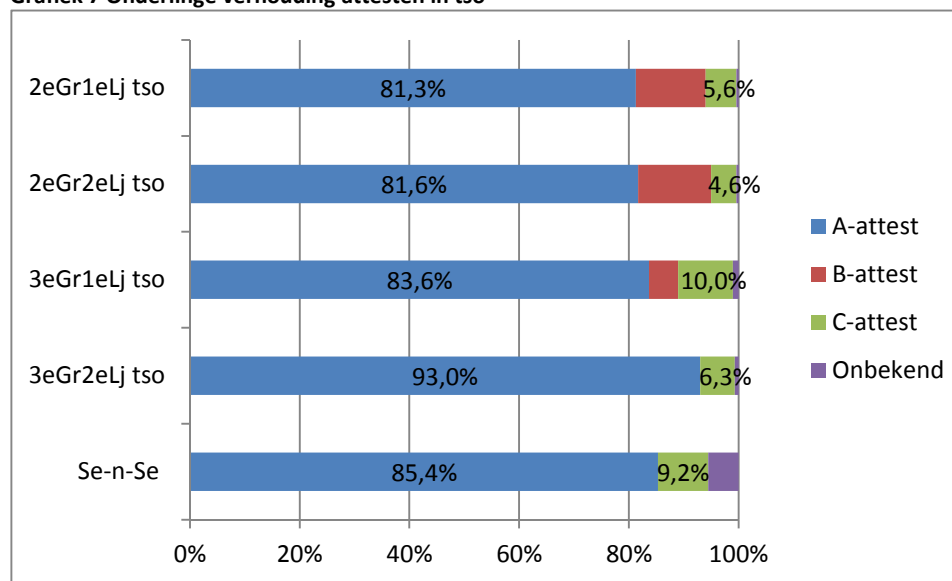
Het percentage C-attesten van de leerlingen tso in het studiegebied Mode ligt in de geanalyseerde vijf schooljaren lager dan in het totale tso.

Grafiek 6 geeft de verhouding weer tussen het percentage A-attesten, B-attesten en C-attesten per leerjaar in tso van het studiegebied Mode. Grafiek 7 maakt de vergelijking met het totale bso.

Grafiek 6 Onderlinge verhouding attesten in het studiegebied Mode (tso)

Grafiek 7 Onderlinge verhouding attesten in tso

Doorstroom naar het hoger onderwijs

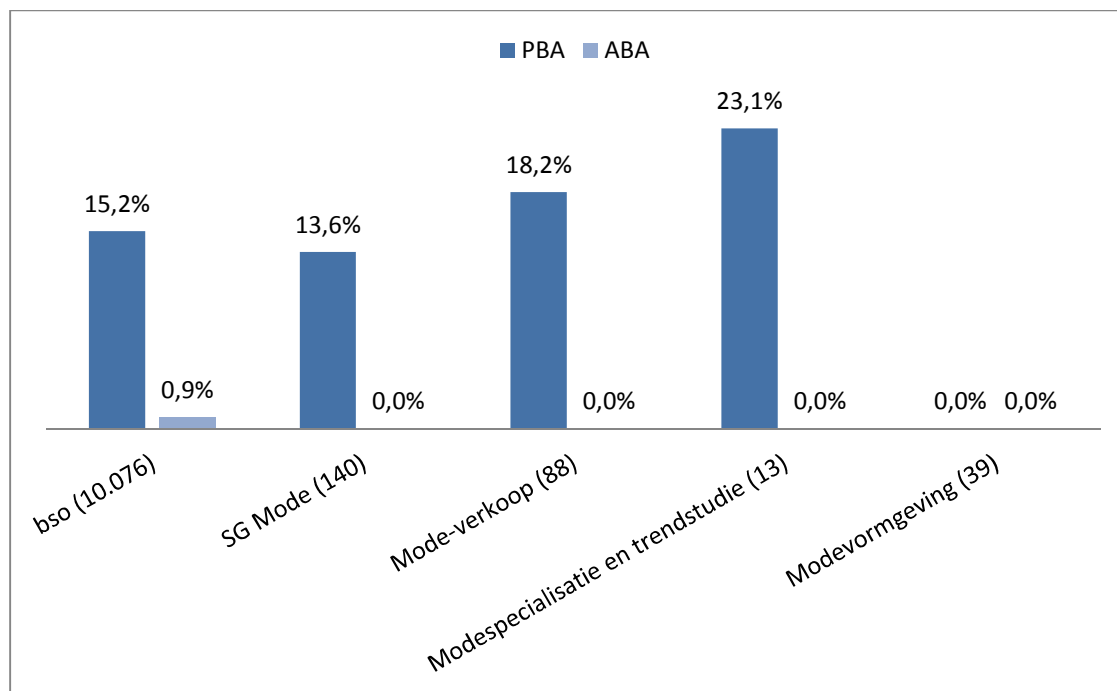
Vanuit de specialisatiejaren *Mode-verkoop* en *Modespecialisatie en trendstudie* stromen meer leerlingen door naar het hoger onderwijs dan gemiddeld in bso. Alle leerlingen volgen een professionele bachelor. Geen enkele leerling volgt een academische bachelor. *Modespecialisatie en trendstudie* heeft de hoogste participatiegraad.

Het studierendement van het studiegebied Mode is zeer vergelijkbaar met het gemiddelde van het hele bso en ligt dus laag.

In tso Mode ligt de participatiegraad in hoger onderwijs zowel in de professionele als de academische bachelor lager dan gemiddeld in tso. Voor de professionele bachelor is het studierendement voldoende in het eerste jaar. In de opleiding Modetechnologie ligt het studierendement zeer hoog. In de academische bachelor is het studierendement onvoldoende.

Grafiek 8 toont de deelnemingsgraad aan hoger onderwijs van leerlingen uit bso Mode die hun diploma behaalden in het schooljaar 2011-2012 en zich het daaropvolgende academiejaar inschreven voor een professionele of academische bachelor.

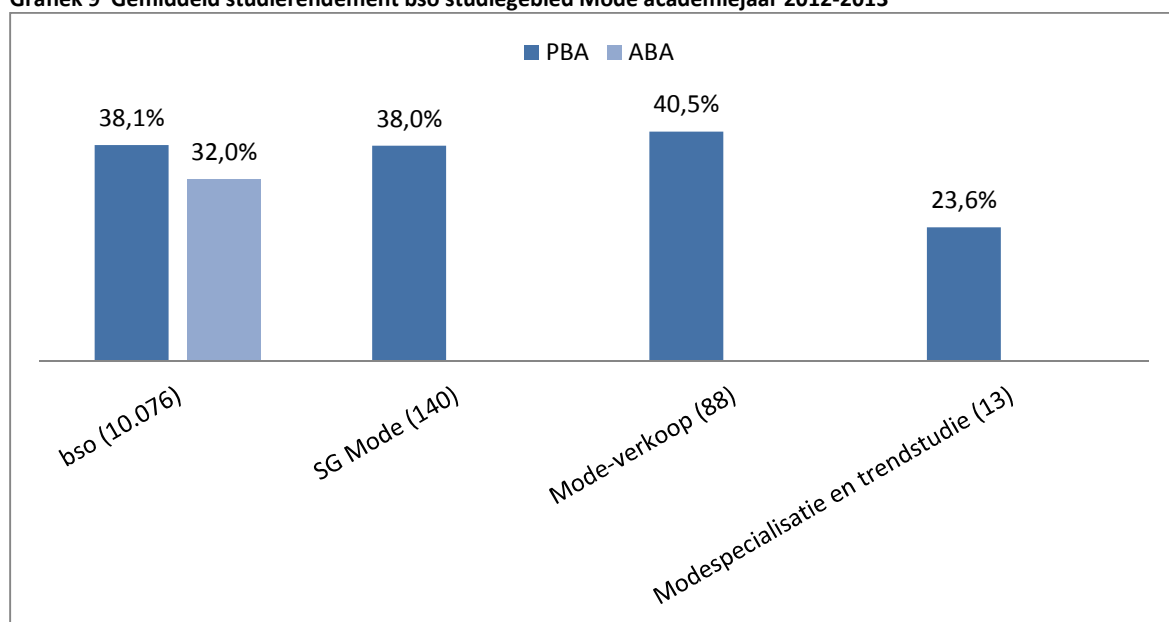
Grafiek 8 Deelname hoger onderwijs studiegebied Mode academiejaar 2012-2013

Noot: De vierde graad *Modevormgeving* werd ingericht tot en met het schooljaar 2012-2013.

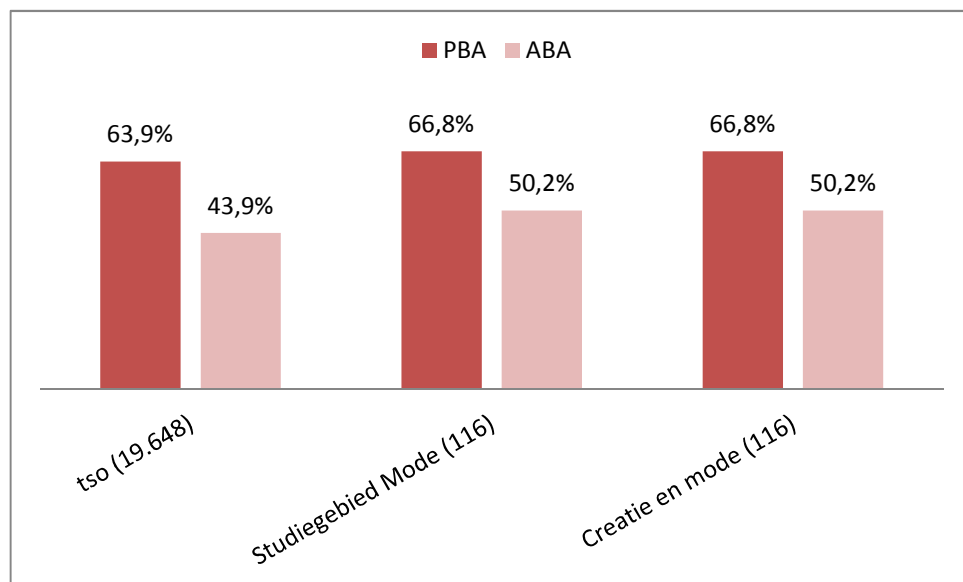
Grafiek 9 toont het gemiddeld studierendement in het hoger onderwijs van leerlingen uit bso Mode die hun diploma behaalden in het schooljaar 2011-2012 en zich het daaropvolgende academiejaar inschreven voor een professionele of academische bachelor.

Grafiek 9 Gemiddeld studierendement bso studiegebied Mode academiejaar 2012-2013

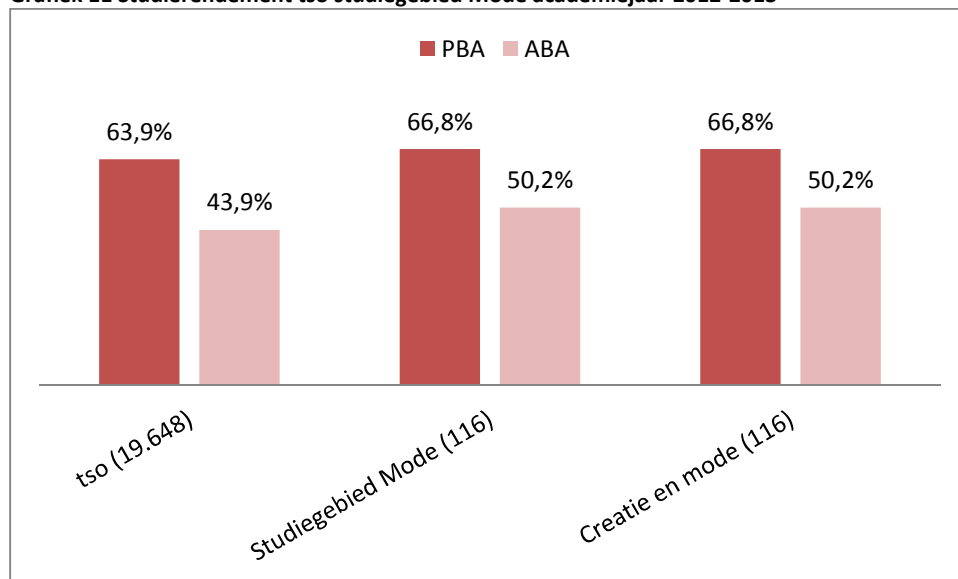
Grafiek 10 toont de deelnemingsgraad aan hoger onderwijs van leerlingen uit tso Mode die hun diploma behaalden in het schooljaar 2011-2012 en zich het daaropvolgende academiejaar inschreven voor een professionele of academische bachelor.

Grafiek 10 Deelname hoger onderwijs studiegebied Mode tso academiejaar 2012-2013

Grafiek 11 toont het gemiddeld studierendement in het hoger onderwijs van leerlingen uit tso Mode die hun diploma behaalden in het schooljaar 2011-2012 en zich het daaropvolgende academiejaar inschreven voor een professionele of academische bachelor.

Grafiek 11 Studierendement tso studiegebied Mode academiejaar 2012-2013

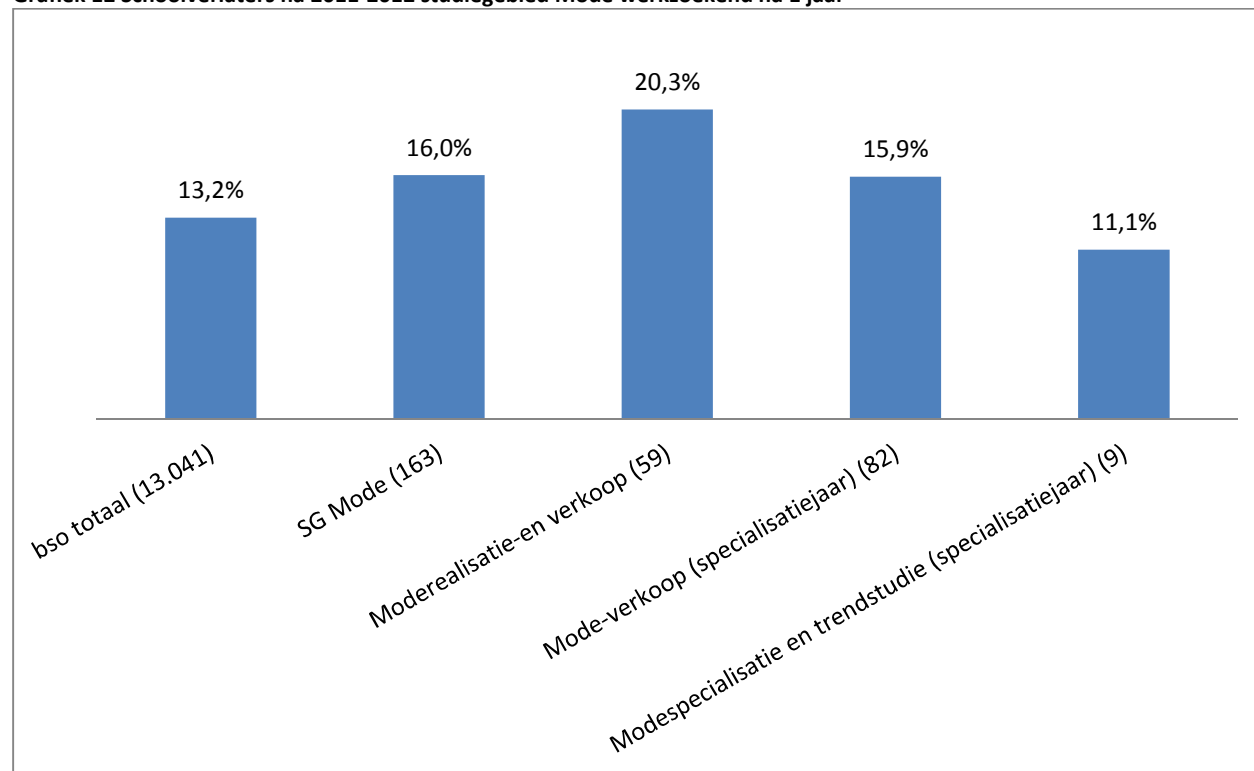

Doorstroom naar de arbeidsmarkt

Leerlingen uit het studiegebied Mode stromen minder goed door naar de arbeidsmarkt dan gemiddeld in tso en vooral in bso. Opmerkelijk is dat de doorstroom vanuit Se-n-Se *Creatie en patroonontwerpen* minder vlot verloopt dan vanuit het zesde jaar *Creatie en mode*.

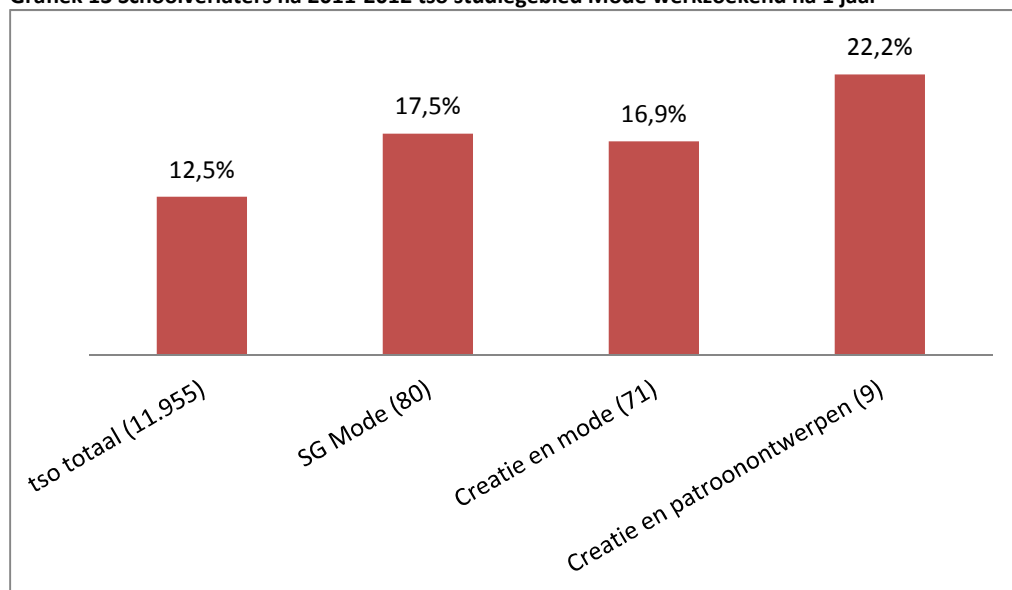
Grafiek 12 geeft het percentage weer van schoolverlaters uit bso studiegebied Mode die na één jaar nog steeds werkzoekend waren. Deze jongeren verlieten de school na het schooljaar 2011-2012 en werden als schoolverlater opgenomen in de schoolverlatersstudie 2014 van VDAB omdat ze in het schooljaar 2012-2013 in geen enkele Vlaamse onderwijsinstelling waren ingeschreven.

Grafiek 12 Schoolverlaters na 2011-2012 studiegebied Mode werkzoekend na 1 jaar

Grafiek 13 geeft het percentage weer van schoolverlaters uit tso studiegebied Mode die na één jaar nog steeds werkzoekend waren. Deze jongeren verlieten de school na het schooljaar 2011-2012 en werden als schoolverlater opgenomen in de schoolverlatersstudie 2014 van VDAB omdat ze in het schooljaar 2012-2013 in geen enkele Vlaamse onderwijsinstelling waren ingeschreven.

Grafiek 13 Schoolverlaters na 2011-2012 tso studiegebied Mode werkzoekend na 1 jaar

Aanbevelingen

Op basis van de screening kunnen de studierichtingen, de specialisatiejaren en Se-n-Se ingedeeld worden volgens de finaliteiten doorstroomgerichte studierichting, studierichting met dubbele finaliteit of arbeidsmarktgerichte studierichtingen (zie ook hoofdstuk 7).

Doorstroomgerichte studierichting	Studierichting met dubbele finaliteit	Arbeidsmarktgerichte studierichting	Onduidelijke finaliteit
-	Creatie en mode (6tso)	Moderealisatie en -verkoop (6bso) Mode-verkoop (specialisatiejaar) Modespecialisatie en trendstudie (specialisatiejaar) Creatie en patroonontwerpen (Se-n-Se)	-

Met het oog op de modernisering van het secundair onderwijs zijn mogelijke aanbevelingen:

inhoudelijk herbekijken van de studierichting Moderealisatie en -verkoop en de specialisatiejaren Modespecialisatie en trendstudie en Mode-verkoop op basis van de beroepskwalificaties en indien mogelijk clustering van de specialisatiejaren, omwille van slechte doorstroomkansen naar de arbeidsmarkt

herprofilen van Creatie en mode op basis van de beroepskwalificaties

herbekijken van de Se-n-Se Creatie en patroonontwerpen op basis van de beroepskwalificaties: zinvolheid Se-n-Se?

afschaffen van Mode- en maatkleding heren wegens niet ingericht

Bijlage: Methodologie

Voor het cijfermateriaal werd hoofdzakelijk een beroep gedaan op het datawarehouse van het beleidsdomein Onderwijs en vorming. In deze methodologische toelichting wordt eerst algemeen toegelicht hoe hierbij tewerk werd gegaan. Daarna wordt per hoofdstuk uitgelegd hoe de cijfers uit het datawarehouse werden verwerkt tot de tabellen in dit rapport. Hierbij wordt aangeduid welke bijkomende bronnen werden geraadpleegd voor de hoofdstukken over de aansluiting met het hoger onderwijs en de arbeidsmarkt.

Algemeen

- De tabellen en de cijfers in dit rapport komen niet rechtstreeks uit het datawarehouse. Sjabloontabellen werden voorbereid door het projectteam en doorgegeven aan de auteur van het rapport. Gemiddelden, percentages en totalen in de tabellen werden berekend door de auteur.
- Door afrondingen lijken sommige totalen op het eerste gezicht niet te kloppen. De sommen werden in Excel berekend aan de hand van de volledige cijfers zonder afrondingen. Hierdoor kan er een verschil zitten op een som van afgeronde cijfers.
- Indien een studierichting niet werd ingericht overheen de volledige geanalyseerde periode van vijf schooljaren (gestart na het schooljaar 2008-2009 of niet meer ingericht tijdens de geanalyseerde periode), dan wordt het gemiddelde niet berekend over vijf jaren maar voor het aantal jaren dat de studierichting effectief werd ingericht.
- In het schooljaar 2008-2009 kreeg het derde leerjaar van de derde graad in tso nog geen specifieke naam, sindsdien wordt het Se-n-Se genoemd. Voor de leesbaarheid van dit rapport werden de derde leerjaren in het schooljaar 2008-2009 eveneens ondergebracht onder de noemer Se-n-Se.
- Voor het derde leerjaar van de derde graad in bso wordt systematisch de term specialisatiejaar gebruikt. Hierbij worden de naamloze leerjaren uitgesloten: zij worden niet opgenomen in de screening omdat zij niet aan studiegebieden zijn gebonden.

Beeld van het studiegebied

- Bij de samenstelling van de overzichtstabel van het studiegebied werd gebruik gemaakt van de informatie over de studiegebieden op www.onderwijsvlaanderen.be
- De beschrijving van de studieprofielen werd overgenomen van Onderwijskiezer en, indien relevant, aangepast door de auteur van het rapport.

Leerlingenaantal, evolutie en spreiding

- Wat leerlingenaantal, evolutie en spreiding (hoofdstuk 2) betreft, werden uit het datawarehouse cijfers gebruikt met betrekking tot het aantal inschrijvingen per studierichting en per leerjaar voor het schooljaar 2008-2009 tot en met het schooljaar 2012-2013.
- Cijfers per graad, gemiddelden en percentages werden door de auteur van het rapport berekend.

Herkomst

- De tabellen over herkomst werden samengesteld op basis van twee verschillende query's in het datawarehouse. De eerste query toonde de studierichtingen waar leerlingen uit instroomden in het studiejaar dat eraan voorafgaat. De tweede query bood een overzicht van het aantal zittenblijvers ten opzichte van de doorstromers (leerlingen die naar het volgende leerjaar overgaan in dezelfde instelling) en de instromers (leerlingen die naar het volgende leerjaar overgaan in een andere instelling).
- Het nadeel van de werkwijze om telkens de instroom uit het voorafgaande na te gaan van waaruit de leerlingen in het voorafgaande jaar instromen is dat voor Se-n-Se enkel de leerlingen die instroomden vanuit het tweede leerjaar in de derde graad, zichtbaar werden. Aangezien er ook een andere instroom mogelijk is, zijn er veel onbekenden in een aantal tabellen.
- De tabellen bieden een overzicht van de meest voorkomende basisopties, beroepenvelden en studierichtingen van waaruit de grootste groep van leerlingen instroomt in een respectieve studierichting. Er werd naar gestreefd om alle studierichtingen op te nemen die samen ongeveer 75% van de doorstromers bevatten. De overige basisopties, beroepenvelden en studierichtingen van waaruit telkens een klein aantal leerlingen instroomt, worden samengenomen in de rubriek 'overige'.
- In de cijfers van datawarehouse (van de tweede query) is er een rubriek 'Onbekend' voorzien. Deze werd in de tabellen samen met de rubriek 'NVT' opgenomen als 'NVT en onbekend'. In sommige tabellen klopte het eindtotaal niet met het totaal aantal inschrijvingen binnen een bepaalde studierichting. In dat geval werd het verschil aangevuld bij 'Onbekend'.
- Indien het aantal leerlingen in deze tabellen groter was dan het aantal ingeschreven leerlingen, werd dit met een (*)aangeduid en onderaan de tabel verduidelijkt.

Attestering

- De tabellen over attestering werden eveneens samengesteld op basis van twee verschillende query's in het datawarehouse.
- De eerste query gaf het aantal attesten weer dat per leerjaar werd behaald in de verschillende studierichtingen. Hierin werd voorzien in een rubriek 'geen attest' en een rubriek 'onbekend. Beiden werden opgenomen in de kolom 'Onbekend'.
- Echter: leerlingen die slagen in het tweede leerjaar van de derde graad, specialisatiejaar of Se-n-Se krijgen geen attest (maar diploma, getuigschrift of certificaat). Deze leerlingen werden in dit databestand uit het datawarehouse ondergebracht in de rubriek 'geen attest'. Om na te gaan of deze leerlingen geslaagd waren of het secundair onderwijs verlieten zonder attest, werden deze cijfers vergeleken met een het resultaat van een tweede query uit het datawarehouse, waarin de leerlingen werden onderverdeeld in de rubrieken 'geslaagd' versus 'niet geslaagd'.
- Indien het eindtotaal niet overeenkwam met het totaal aantal inschrijvingen binnen een bepaalde studierichting werd het verschil aangevuld bij 'Onbekend'.

- Ook hier werd, indien het aantal leerlingen in deze tabellen groter was dan het aantal ingeschreven leerlingen, dit met een (*)aangeduid en onderaan de tabel verduidelijkt.

Aansluiting met het hoger onderwijs

- In dit hoofdstuk worden tabellen opgenomen met cijfergegevens van het aantal leerlingen dat uitstroomt in het schooljaar 2011-2012 en zich 'als generatiestudent' inschrijft voor een opleiding in het hoger onderwijs in het academiejaar 2012-2013. Een generatiestudent is een student die zich in het academiejaar volgend op het schooljaar van afstuderen in het secundair onderwijs voor het eerst inschrijft in het Vlaamse hoger onderwijs met een diplomacontract voor een initiële bacheloropleiding.
- De cijfergegevens hebben betrekking op leerlingen die een door de school geregistreerd studiebewijs verkregen hebben. Studiebewijzen uitgereikt door de examencommissie secundair onderwijs worden dus buiten beschouwing gelaten. Leerlingen die zich na het beëindigen van het secundair onderwijs niet onmiddellijk inschrijven in het hoger onderwijs, vormen eveneens een blinde vlek die de participatiegraad negatief beïnvloedt.
- Voor de indicator 'studierendement' wordt het percentage verworven studiepunten berekend. Het totaal aantal verworven studiepunten (geslaagde opleidingsonderdelen) wordt hiertoe gedeeld door het totaal aantal actief opgenomen studiepunten (opleidingsonderdelen waarvoor men ingeschreven was). De gedelibereerde studiepunten worden in deze indicator niet meegeteld.
- In de overzichtstabel per onderwijsvorm waarin het studiegebied zich bevindt, wordt het studierendement van leerlingen die doorstromen zonder te slagen aangeduid als 0,0%. Indien er geen leerlingen doorstromen vanuit een bepaalde studierichting, werd er een 0 ingevuld bij het aantal leerlingen en de cellen voor het studierendement werden leeg gelaten.
- De percentages met betrekking tot het gemiddelde studierendement werden rechtstreeks overgenomen uit het datawarehouse. Echter, in de kleine tabellen per studierichting was een inhoudelijke analyse door de auteur van dit rapport noodzakelijk doordat het onderscheid wordt gemaakt tussen inhoudelijk verwante opleidingen versus niet-inhoudelijk verwante opleidingen. Het gemiddelde studierendement van de inhoudelijk verwante opleidingen wordt voor elke opleiding apart weergegeven. Echter, voor de niet-inhoudelijk verwante opleidingen diende dit te worden gebundeld en werd er een 'gewogen' som berekend door de auteur van het rapport. De berekening ging als volgt: eerst werd per opleiding het product gemaakt van het aantal leerlingen met het gemiddeld studierendement, dan werden deze resultaten opgeteld en tenslotte gedeeld door het totaal aantal studenten die deze niet-aansluitende opleiding gingen volgen. Deze werkwijze resulteert in een kleine foutmarge van maximum enkele percenten.
- De gegevens uit datawarehouse werden aangevuld met cijfers van Onderwijskiezer: deze werden rechtstreeks overgenomen.

Aansluiting met de arbeidsmarkt

- De cijfers werden overgenomen van de VDAB. Hiertoe werd de webpage <http://www.vdab.be/trends/schoolverlaters/detail/default.shtml> geraadpleegd, waar tijdens het opstellen van dit rapport gegevens voor twee jaren (2012 en 2013) geraadpleegd konden worden. Deze worden in de tabellen gepresenteerd als schooljaren (2011-2012 en 2012-2013).
- Schoolverlaters die een leertijd bij Syntra hebben gevolgd en schoolverlaters die één of meer jaren in het buitenland hebben gestudeerd of studies hebben gevolgd in een niet erkende onderwijsinstelling of in een onderwijsinstelling die niet onder de bevoegdheid valt van het departement Onderwijs en Vorming, komen in deze bestanden niet voor. Wat de leertijd betreft, wordt dezelfde werkwijze gehanteerd, maar de bestanden zijn in dat geval afkomstig van Syntra Vlaanderen.
- Een kleine groep schoolverlaters beantwoordt niet helemaal aan de definitie van 'Nog werkzoekende schoolverlaters na 1 jaar'. Ofwel stoppen zij hun studies vóór 30 juni en worden zij iets langer dan 1 jaar opgevolgd, ofwel haken zij in het nieuwe schooljaar af voor januari en worden zij iets korter dan 1 jaar opgevolgd. Aangezien deze groep beperkt is tot ongeveer 6 à 7% van de schoolverlaters, wordt gemakshalve ook gesproken van een opvolgingsperiode van 1 jaar na het verlaten van de instelling.

Finaliteit

- De analyse van dit hoofdstuk gebeurde op basis van de gegevens over de aansluiting met het hoger onderwijs (hoofdstuk 5) en de aansluiting met de arbeidsmarkt (hoofdstuk 6).
- Voor het bepalen van de finaliteit wordt een participatiegraad van 25% als norm gesteld voor doorstroom naar de academische bachelor (ABA), de professionele bachelor (PBA) en de arbeidsmarkt. De geanalyseerde gegevens betreffen de doorstroom van leerlingen die het secundair onderwijs verlieten na het schooljaar 2011-2012. Opdat er een kruisje wordt gezet in de tabel onder 'Academische bachelor', 'Professionele bachelor' of 'Arbeidsmarkt' dient 25% van de leerlingen naar respectievelijk de academische bachelor, de professionele bachelor en/of de arbeidsmarkt door te stromen.
- Daarenboven wordt aangeduid of een studierichting de aldus bepaalde finaliteit waarmaakt. Deze analyse is gebaseerd op het gemiddelde studierendement in een studierichting (voor PBA- of ABA-gerichte finaliteit), het percentage werkzoekende schoolverlaters na één jaar (voor arbeidsmarktgerichte finaliteit) of een combinatie van beide (voor dubbele finaliteit). Bij studierichtingen die de vooropgestelde finaliteit niet waarmaken, wordt het kruisje tussen haakjes gezet.
- Voor het behalen van de PBA- of ABA-gerichte finaliteit worden twee criteria gehanteerd. Om de finaliteit waar te maken dienen de leerlingen een gemiddeld studierendement van meer dan 65% te behalen. Studierichtingen met een gemiddeld studierendement tussen 60% en 65% krijgen een 'waarschuwingsstatus'. Daarnaast wordt rekening gehouden met het percentage leerlingen dat na vijf jaar geen bachelordiploma behaalt (indien deze gegevens beschikbaar zijn bij Onderwijskiezer). Om de finaliteit waar te maken wordt als norm gesteld dat maximum 25% van de leerlingen na vijf jaar geen bachelordiploma heeft behaald. Studierichtingen met 25% tot 35% leerlingen die geen bachelordiploma behalen na vijf jaar krijgen een 'waarschuwingsstatus'.

- Om de arbeidsmarktgerichte finaliteit waar te maken wordt vooropgesteld dat maximum 10% van de schoolverlaters na een jaar nog werkzoekend is. Studierichtingen met 10 tot 15% schoolverlaters die na een jaar nog werkzoekend zijn, krijgen een 'waarschuwingsstatus'.